

Vi tester akademisk doping

Reportasje
side 12 til 14

«Vi må ha nyvalg nå, så demokratiet får avgjøre om Ottersen fortsatt har tillit»

Eirik Billingsø Ellevold, journalist i Universitas

Kommentar side 2 og 3

Skal forske på din skyldfølelse

Kultur side 16 og 17

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 17 | www.universitas.no | onsdag 21. mai 2014

STUDENTENE ETTER ET KNAPT STUDIEÅR MED BORGERLIG REGJERING:

Rømmer fra Høyre Strømmer til Ap

... mens Rasmus Hansson og MDG er tredje størst

I Universitas og NSOs ferske undersøkelse.

Nyhet side 4 og 5 **Leder** side 2

redaktør: **Anne Fougner Helseth**
annefhe@universitas.no 922 13 188

redaksjonsleder: **Are W. Sandvik**
arews@universitas.no 415 22 929

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Solveig N. Langvad**

MENINGER

En oversett grønn bønn

De ser kanskje ikke ut til å være så voldsomt bekymra for global oppvarming, studentene som i disse dager slanger seg i gresset på landets campuser. Men ferske tall bekrefter nå at jo, vi lar oss uroe av klimaendringene som vi i økende grad syns vi får føle på kroppen. For mens den partipolitiske vinden blant studentene har snudd fra blått til rødt, er det jokeren Miljøpartiet De Grønne som virkelig gjør et byks på undersøkelsen Universitas og Norsk studentorganisasjon har foretatt blant landets studenter. Oppslutningen er doblet på et år, og partiet er nå landets tredje største blant studentvelgerne. I går kom i tillegg det årlige Klimabarometeret, som viser at unge under 30 år er mer opptatt av klimaet enn noen gang.

Norges største universitet er tilsynelatende med på notene; Universitetet i Oslo (UiO) har som uttalt mål å bli et «grønt universitet». Men for noen uker siden, allerede lenge etter at de første premature vårstrålene hadde begynt å tine opp Oslo-boerne, meldte Framtiden i våre hender (FIVH) at UiO via forvaltningsstiftelsen UNIFOR investerer 600 millioner i ulike aksje- og rentefond der flere har tung overvekt av olje- og offshoreselskaper. Da hadde studentpolitikerne ved UiO flere ganger tatt til orde mot petroleumsforskning, og lederen av FIVHs studentlag i Oslo raste mot Universitetet.

Det oppsiktsvekkende var rektor Ole Petter Ottersens reaksjon på gjennomgangen i Dagsavisen. Han har bare en ting å si: Universitetet følger Oljefondets retningslinjer. Sist gang Universitas skrev om kontroversielle UNIFOR-investeringer, pekte Ottersen på de samme retningslinjene og lovet en gjennomgang av praksisen. Men Oljefondets retningslinjer fungerer altså stadig som et automatisk godkjentstempel i hans verden, også etter at man denne våren har vært nær et stortingsflertall for å trekke fondet ut av kull – noe retningslinjene i dag ikke sier et pip om.

I ukas kulturseksjon kan du lese om forskningsprosjektet som tar for seg skyldfølelsen over å være privilegert skandinav. Noen ganger er selvpisking på sin plass når man tilhører en av de nasjonene som har nytt best av «oljå». For virker fossile investeringer spesielt etisk i en verden der det ifølge FN er maktpåliggende for vår eksistens at de fossile ressursene stort sett blir liggende i bakken?

Svaret er nei. Og som rektor for 27 000 av landets stadig mer klimabekymra studenter bør Ottersen ta det til følge og sørge for at Universitetets fondsmillioner ikke sprøytes inn i olje og gass.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Rektor Ottersen har brutt både regelverk og egne valgløfter for å beholde makta.

Nyvalg nå!

Kommentar

Eirik Billingsø Elvevold, journalist i Universitas

Den 6. mai valgte universitetsstyret ved Universitetet i Oslo (UiO) å gi blaffen i demokratiet. Da Ruth Vatvedt Fjeld trakk seg fra stillingen som prorektor, skulle det ifølge valgreglementet skrives ut nyvalg på både rektor og prorektor. Rektor og styreleder Ole Petter Ottersen var imidlertid lite lysten på å miste makten.

Ottersen var åpenbart klar over hva Fjelds avgang kunne bety: *hans egen avgang*. I UiOs valgreglement står det klart at dersom rektor eller prorektor fratrer «mer enn seks måneder før funksjonstiden er ute, foretas nyvalg for den tiden som er igjen» (§21-2). Ettersom «rektor og prorektor velges under ett» (§21-3), innebærer dette et nyvalg på både rektor og prorektor. Ved hjelp av en rekke knep har Ottersen og styret han leder, tråkket på sine egne demokratiske spilleregler og avslørt hva som er viktigst: *å beholde makten*.

UiOs første knep var å nekte for at Ruth Vatvedt Fjelds avgang hadde universitetspolitiske grunner. I valgstyrets dokument om Fjelds oppsigelse betegner de den heller som «en personlig overveielse». Det er vanskelig å se for seg at noen kan si opp jobben sin uten å gjennomføre en personlig overveielse. Begrepet er meningsløst i denne sammenhengen og er ment å skjule de faktiske problemene.

Fjeld har betvilt UiOs konklusjon både i Universitas og Uniforum. Hun mener selv hun har presisert «meget klart» at hun ikke går av person-

«Argumentet om at et gammelt resultat trumfer det som ville vært gitt i dag av demokratiske hensyn, faller på sin egen urimelighet»

lig grunner, men av faglige og arbeidsmessige grunner. Fratredelsen skyldes, ifølge Fjeld, problemer med arbeidsfordeling og arbeidsmiljø. Hun sier at arbeidskapasiteten og kompetansen hennes ikke ble utnyttet, og at hun fikk mindre ansvar enn hun forventet før valget. Dette står også svart på hvitt i hennes fratredelseserklæring, som ble forelagt styremøtet 6. mai.

Det andre kunstgrepet var valgstyrets selektive og meget problematiske bruk av begrepet «demokrati». Et av argumentene bak styrets avgjørelse var at et nyvalg var udemokratisk. De mente

Øyeblikket

av **Hans Dalane-Hval**

Tear down this wall: David Ringstad, styreleder i OSI klatring, kutter opp restene av den gamle klatreveggen på Blindern. De skal erstattes av nye, moderne vegger. Foreningen har fått noe støtte fra Klatreverket, men står selv bak det meste av finansieringen og arbeidet.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

CONVALLIZZLE: A.A.

velgerne fortjente å få beholde den politiske plattformen de hadde stemt på, i en periode på fire år. Er det ikke mer udemokratisk å la gamle stemmer fra valget i 2013 trumfe de som etter reglene skulle vært avgitt ved et nyvalg i 2014? Argumentet om at et gammelt resultat trumfer det som ville vært gitt i dag *av demokratiske hensyn*, faller på sin egen urimelighet. Styrets løsning er kort sagt ikke demokratisk.

Det tredje knepet var å garantere at velgerne vil få den samme politiske plattformen nå som før. Velgerne hadde i fjor størst tro på Ottersen og Fjeld. De stemte på personer, ikke et parti eller en liste.

Det er dobbeltmoralisk at Ottersen bryter demokratiske

regler når han i sitt valgprogram lover å «utdanne kompetente og engasjerte samfunnsborgere med dyp innsikt i de verdiene som vårt demokrati er bygget på». Det er høyst tvilsomt om Ottersen har innfridd løftet om en «så stor forutsigbarhet som mulig i sitt karriereløp ved UiO» overfor sin kollega og medkandidat Fjeld. Så kjære Ole Petter Ottersen: Når du sier til Universitas at du «ikke kan se hvordan saken kan bidra til å undergrave studentdemokratiet», holder du da ditt valgløfte om å gjøre UiO til «et selvkritisk universitet som lar seg se i kortene»?

Valgstyret har også vektlagt effektivitet og ressursbruk. De har rett i at et nyvalg vil koste penger, men argumentet om tap av effektiv styretid er eksplisitt tatt høyde for i reglementet. Det kreves ikke nyvalg hvis det er seks

måneder eller mindre igjen av perioden. Denne regelen skal sikre effektivitet. Det er nå tre og et halvt år igjen av perioden til Ottersen.

UiO skriver på sine nettsider at de vil unngå «den ulempe et nyvalg ville påføre institusjonen.» Det virker mer sannsynlig at de vil unngå den ulempen et nyvalg ville påføre den sittende ledelsen. Studentrepresentantene var de eneste i styret som stemte nei til forslaget. Det er ikke et tegn på støtte fra oss studenter. I fjorårets rektorvalg stemte kun 14 prosent av oss, og denne saken vil ikke bidra til å øke Ottersens legitimitet. Et nyvalg bør derfor skrives ut – nå! På den måten kan demokratiet avgjøre hvorvidt de fortsatt har tro på Ottersen.

e.b.elvevold@universitas.no

Bakpå nyhetene

« Ofte har vi inntrykk av at det er lettere for oss mennesker å tro på spøkelser og engler enn det er å tro på vitenskapen. Er dette så farlig? Neppe. Men vi går glipp av mye spennende kunnskap om verden fordi vi ikke greier å gripe det de sysler med ute i forskningsfronten. Og siden storparten av forskningen er betalt av oss som skattebetalere eller som markedsaktører, bør vi alle være interessert i å gjøre kløften mellom oss og vitenskapen minst mulig

Word. Fra kommentaren «Vitenskapen og vi» i Dagbladet, 20.05.

« Fylkesrådmann Evy-Anni Evensen vil utsette fusjon av Høyskolen i Telemark og Universitetet i Agder. Det er fylkestinget i Telemark som skal behandle denne saken i et ekstraordinært møte mandag 26. mai. Til nå har det vært klart at motstanden mot å slå sammen Høyskolen i Telemark og Universitetet i Agder har vært stor i Agder. Men nå rører det seg også i Telemark.

Er ikke større bedre? Fra saken «Fylkesrådmann vil utsette universitetet» i Telemarksavisa, 20.05.

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Bergen

STUDVEST

At småskolene møter opp i Velferdstinget er viktig både for deres egne studenter og hele studentbergen... Hvis småskolene samler kreftene, kan de til sammen bli like store som Universitetet i Bergen. Selv om de nok ikke får flertall alene, betyr ikke det at de ikke vil bli hørt.

Cambridge

The Harvard Crimson
The University Daily since 1871

At every other Ivy League school, undergraduates already sit on judicial boards or are involved in disciplinary proceedings in one form or another. All but Yale have instituted a formal honor code or declaration of academic integrity. It's commendable that Harvard will catch up to its peer institutions, though unfortunate that it took a major cheating scandal to catalyze that needed transformation.

Lund

LUNDAGÅRD
LUND UNIVERSITY STUDENT AVIS

Jag tror de flesta studenter skulle tycka det vore otroligt skönt om de kunde gå in på Medicinska fakultetens, Samhällsvetenskapliga fakultetens eller vilket studentbibliotek man nu tillhör och finna att man kunde låna en stor del av sin kurslitteratur. Mer kurslitteratur på universitetets bibliotek sänker trösklarna än mer för de som vill studera. Skulle man kanske kunna få hoppas på en kurslitteratursatsning från statsmaktens sida?

Los Angeles

DAILY BRUIN
UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES

Vending machines allow students to buy birth control on their own time without an awkward walk to the register... Stocking vending machines with contraceptives represents a simple yet tangible step to improving student sexual health. If UCLA can make buying condoms as easy as buying a bag of chips, the university can show its commitment toward making sex safer.

Tips oss

tips@universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

For oppdaterte studentnyheter.

nyhetsredaktør:
geirmoln@universitas.noGeir Molnes
993 35 518

NYHET

Tyrkiske studenter
okkuperer universitet**GRUVEULYKKE:** Studenter har okkupert Det tekniske universitetet i Istanbul som en protest etter en gruveulykke der 301 døde, melder VG.

Protestene skyldes universitetets forbindelser til selskapet Some Komur, som driver gruva. På fredag utviklet demonstrasjonene seg til en okkupasjon da 1000 studenter sperret dørene til universitetet med lenker.

Som følge av okkupasjonen har universitetet annonsert at de skal kutte sine forbindelser til gruveselskapet. Men studentene har ikke slått seg til ro med dette.

– Universitetet er medskyldig i gruvearbeidernes død. Gruveselskapet holdt et seminar her to uker før ulykken, sier en av studentene til VG.

Studenter
stryker i
brannsikkerhet**BRANNSLAPPHET:** Mer enn hver tredje student lar være å teste om boligen de bor i, har røykvarsler som fungerer, viser en ny undersøkelse foretatt av Tryg forsikring.

– Hvis det skulle begynne å brenne om natten, er røykvarsleren det viktigste livreddende hjelpemiddelet vi har. Det er derfor viktig at alle tester røykvarsleren jevnlig for å være trygge på at den fungerer, sier Dagfinn Kalheim, administrerende direktør i Norsk brannvernforening.

Nær 5000 studenter fra hele landet deltok i undersøkelsen som fant sted i tidsrommet desember 2013 – februar 2014.

Nesten hver femte student (18,3 prosent) bor i bolig uten slokkeutstyr, eller uten å vite hvor det finnes.

– Tilgang på slokkeutstyr er avgjørende for å kunne bekjempe branntillop i egen bolig. Men da må utstyret være lett tilgjengelig, og man må selvsagt vite hvor det er, sier Kalheim.

Høgskole gikk
på flyttesmell**BUDSJETTSPREKK:** Høgskolen i Buskerud (HiB) skal bruke totalt 58 millioner kroner på å flytte til nye lokaler i Kongsberg. Det er nesten 20 ganger så mye som det opprinnelige budsjettet på tre millioner, melder Dagens Næringsliv. HiB fusjonerte med Høgskolen i Vestfold (HiVe) 1. januar.

Leder for den sammenslåtte høyskolen sier til avisa at han ble overrasket da de reelle flyttekostnadene kom på bordet for kort tid siden.

– Jeg er selvfølgelig ikke veldig fornøyd med at Høgskolen i Buskerud ikke hadde avsetninger til å dekke dette. Den ballen må vi nå ta, sier Aasen, som frem til nyttår var rektor i Vestfold, til Dagens Næringsliv.

Kunnskapsdepartementet godkjente flyttingen i september i fjor. Betingelsen var at flyttekostnadene måtte tas fra eget, ordinært budsjett, og at leieutgiftene ikke økte fra dagens 20 millioner kroner.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 11, 1989

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Nye og eldre studenter opplever i disse dager en bitter og ofte håpløs kamp for å få et sted å bo. Antagelig står flere i fare for å måtte reise hjem med uforrettet livssak. Ansvaret for denne uverdige situasjon ligger naturlig nok hos samfunnet, det er likevel nærliggende å slå fast at nettopp i dag bør først og fremst Oslo bykommune ha dårlig samvittighet.

Universitas nr. 8, 1964

Studentene

Arbeiderpartiet har byttet plass med Høyre som studentenes favorittparti. Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen mener det har mer å gjøre med reservasjonsretten enn med hans politikk.

Politikk

tekst Benedicte Tobiassen og Peter Tryggestad**foto** Adrian Nielsen og Hans Dalane-Hval

– Høyre har trukket tilbake mange klare valglofter som de ga i valgkampen, etter at valgresultatet var et faktum, sier Helga Pedersen, nestleder i Arbeiderpartiet.

Hun mener Høyre har sviktet heltidsstudenten ved ikke å gjennomføre elleve måneders studiestøtte. Da den rødgrønne regjeringen la fram sitt siste statsbudsjett, foreslo de å utvide studiestøtteperioden fra ti til elleve måneder i året. Den borgerlige regjeringen droppet forslaget, som flere mente var en snubletråd, og valgte heller å øke den generelle studiestøtten.

I en undersøkelse utført av Sentio for Universitas og Norsk studentorganisasjon (NSO) er Arbeiderpartiet den store vinneren blant studentene med 24 prosents oppslutning, noe som er en oppgang på syv prosentpoeng og en økning på hele 41 prosent fra en tilsvarende måling på tampen av de rødgrønnes stortingsperiode for ett år siden. Høyre har på sin side gått tilbake med åtte prosentpoeng, eller 33 prosent i samme periode. De to partiene har dermed byttet plass på tronen over Norges største studentpartier.

Skylder på
reservasjonsretten

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen fra Høyre tror ikke den synkende oppslutningen blant studenter har så mye med partiets

utdanningspolitikk å gjøre.

– Nå svinger jo disse målingene opp og ned. Studenter følger mye med på vanlig samfunnsliv, og hvis det er noe som slår inn, tror jeg saker som reservasjonsretten ikke har vært en populær sak blant studenter, sier han.

Hva angår den mye omdiskuterte studiestøtten, gjør Røe Isaksen det klart at det aldri var noe de frontet under fjorårets valgkamp.

– Det sto ikke i programmet vårt en gang, så det er ikke noe vi har trukket tilbake. Når det gjelder alt annet, så er vi i gang med det vi har sagt at vi skal gjøre, forteller Røe Isaksen.

Angrer på Høyre-stemmen

Kaja Elisabeth de Ru går Europastudier ved Universitetet i Oslo og stemte Høyre under fjorårets stortingsvalg. I dag ville hun valgt annerledes.

– Hadde det vært stortingsvalg i morgen, ville jeg stemt Venstre, sier de Ru.

Hun er skuffet over Høyres innsats i regjering.

– At de kuttet elleve måneders studiestøtte, og hele saken med reservasjonsretten, har skuffet meg veldig, sier hun.

Isaksen mener imidlertid ikke elleve måneders studiestøtte er et steg i riktig retning for heltidsstudenten.

– Det betyr jo bare at man gir den samme lave utbetalingen som før, bare en måned ekstra. Vi har sagt at vi skal øke studiestøtten over prisstigninga, og at studentboliger er det aller viktigste studentvelferdstiltaket, sier Isaksen.

– Hva vil du gjøre for å vinne

« Hadde det vært stortingsvalg i morgen, ville jeg stemt Venstre »

Kaja Elisabeth de Ru, Europastudient ved UiO og tidligere Høyre-velger

studentene tilbake?

– Jeg tror studenter er bredt samfunnsengasjert. Det at vi har en offensiv klimapolitikk og klarer å opprettholde spennende arbeidsplasser i Norge, er minst like viktig for studentenes stemmegivning, sier Isaksen.

Spennende med
opposisjon

Johannes Bergh, valgforsker ved Institutt for Samfunnsforskning, tror årsaken til Høyres synkende oppslutning er ren regjeringsslitasje. Ifølge Bergh kan velgerne allerede ha begynt å gå lei av den borgerlige regjeringen.

– Saker som elleve måneders studiestøtte og reservasjonsretten har engasjert mange unge. Men man må også huske at blant studenter er det store utskiftninger i studentmassen fra et år til et annet, sier Bergh.

– Er Høyre «avslørt»?

– Det er mye mer spennende med opposisjonspartier. Man går veldig fort lei av de som er i posisjon. Sånn var det absolutt med den rødgrønne regjeringen da de satt med makten.

– Hvorfor gjør Arbeiderpartiet det så bra etter mange år i regjering?

– De gjorde det ikke så bra for ett år siden. Regjeringsslitasjen er på vei bort, sier Bergh.

Ola Magnussen Rydje, leder i Norsk studentorganisasjon, sier seg enig med Bergh i at Høyres nedgang skyldes regjeringsslitasje. – Det er jo vanskelig å si så mye ut i fra undersøkelsen, men Høyre har vært flinke til å sette fokus på utdanning, sier Rydje.

benedicte.tobiassen@universitas.no

Kritisk: Nestleder i Arbeiderpartiet, Helga Pedersen, mener det er stor avstand mellom hva Høyre sa før de gikk inn i regjering, og det de har gjennomført for studentene.

e flykter fra Høyre

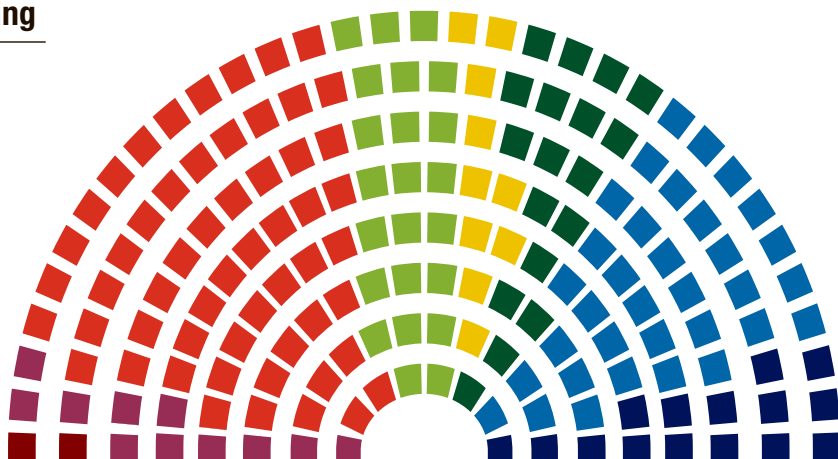

Vil kjempe: Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen er klar for å ta opp kampen med Arbeiderpartiet for å vinne tilbake studentenes gunst.

Studentenes Storting

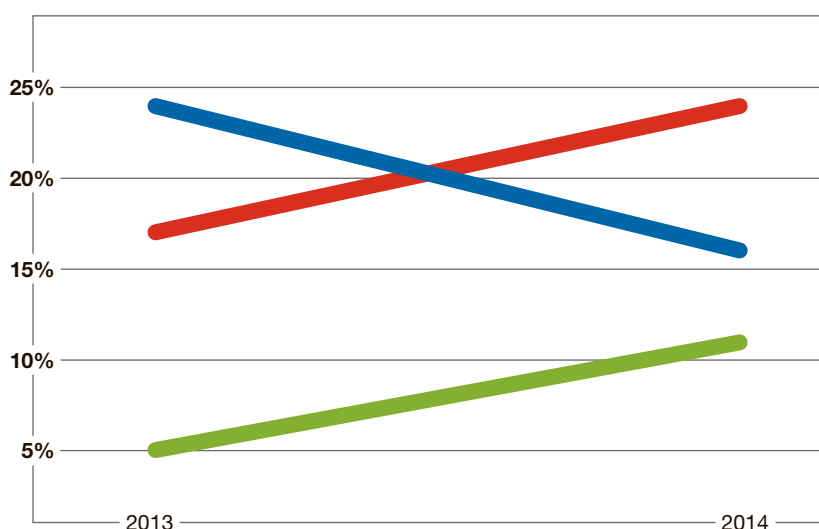
Mandatfordeling:

Ap:	Frp:
56	15
H:	SV:
34	11
MDG:	V:
23	10
KrF:	Rødt
18	2

Studentenes
partipreferanser:

- Arbeiderpartiet
- Høyre
- Miljøpartiet De Grønne

Kilde: Sentios undersøkelse for Universitas og Norsk studentorganisasjon, pollfopolls.no (mandatutregning)

Grønt glis: Talsmann og stortingsrepresentant i MDG, Rasmus Hansson, kan smile hele veien til stortingstrappa. En ny undersøkelse gir MDG hele 11 prosent oppslutning blant studentene i Norge.

Miljøpartiet tredje størst

Miljøpartiet De Grønne (MDG) har doblet oppslutningen fra 2013 og er nå landets tredje største parti blant studentene, med en oppslutning på 11 prosent. Det viser Sentios ferske studentundersøkelse foretatt på oppdrag fra Universitas og Norsk Studentorganisasjon.

MDGs talsmann og eneste representant på stortinget, Rasmus Hansson, er svært fornøyd med at hans parti er det tredje største blant studentene.

– Så fornuftige studenter vi har fått da! Dette er stor stas. Det er håp for fremtiden og politikken når så mange unge folk tenker at de vil komme i gang med å skape det nye bærekraftige velferdssamfunnet, sier Hansson.

Valgforsker Johannes Bergh

synes det er spennende at Miljøpartiet De Grønne gjør det så skarpt blant studentene.

– Det er interessant. Ved valget i høst tror jeg ikke de appellerte sterkt til unge velgere. De gjorde det heller ikke spesielt godt ved skolevalget. Denne undersøkelsen tyder på at det kan ha endret seg nå, sier Bergh.

Hansson mener en god oppslutning blant studentene betyr at de har forstått hvilke utfordringer Norge og verden står overfor i framtiden.

– Studenter bruker tid på å dytte kunnskap inn i hodene sine, og det er sammenheng mellom det og å skjønne de utfordringene samfunnet står overfor. Tallet tyder på at det er en slik sammenheng, sier Hansson.

universitas@universitas.no

Skytebane eller forelesningssal: Politistudentene (f.v) Johan Jahr og Sigurd Foynes er snart ferdig utdannet. De har kun noen uker trening med skarpe våpen i løpet av sitt siste studieår. Flere av studentene mener at de i løpet av de siste ukene av studiet burde brukt tid på å friske opp våpenkunnskapene. Isteden går mye av tiden med til teoretiske forelesninger, som her på Chateau Neuf.

FLERTALLET AV DE FERDIGE POLITISTUDENTENE:

Føler seg utrygge med våpen

Over halvparten av avgangsstudentene fra Politihøgskolen føler seg for dårlig opplært til å være med på en reell væpnet aksjon. – Urovekkende, sier lederen for Politiets Fellesforbunds studentlag.

Politiutdanning

tekst Petter Fløttum
foto Hans Dalane-Hval

– Det er bekymringsfullt at de ferdigutdannede ikke føler seg mer komfortable med egne ferdigheter. I arbeid kan man komme opp i en hvilken som helst skarp situa-

sjon, sier tidligere tillitsvalgt ved PHS Are Arneberg.

I en undersøkelse som studentrådet ved Politihøgskolen (PHS) har utført blant fjorårets avgangselever, sier over 50 prosent at de føler seg dårlig opplært til å være med på en reell væpnet aksjon når de er ferdige med utdannelsen.

Arneberg får støtte av lederen

for studentlokallaget i Politiets Fellesforbund (PF studentene), Michael Næss Kristiansen.

– Tallene i undersøkelsen fra i fjor er urovekkende høye. De sier at det er for lite mengdetrening med våpen, sier han.

Vil ha mer trening senere på året

Politistudentene har i løpet av sisteåret 40 timer skytetrening med håndvåpen og 24 timer med MP5. Alt dette er samlet i et leir opphold studentene har enten på høsten, etter jul eller før sommeren.

Ferdige studenter fra PHS har samme våpengodkjenning og gjennomfører den samme prøven som politifolk i jobb må ta hvert år. Og når de ferdige studentene har kommet seg ut i jobb, har de gode muligheter til å trene med våpen.

– Men man kan komme i skarpt oppdrag tidlig i ny jobb. Om man var i leir i august og får seg jobb i juli, er det ett år siden man sist holdt et våpen, sier Næss Kristiansen.

Undersøkelsen viser at studentene er tryggest på seg selv kort tid etter leir oppholdet, og at de med leir sent i studieåret er tryggere etter endt studium enn de med leir på høsten (se grafikk). Næss Kristiansen mener derfor at en løsning kan være å gi alle avgangsstudentene et leir opphold med skyting og taktikk nærmere sommeren sisteåret.

– Det er dyrt og logistisk vanskelig, men på gata forventer folk at vi skal kunne reagere slik situa-

sjonen krever det, sier han.

Kritiserer rektor på nett

Den tidligere tillitsvalgte Arneberg kommenterer på et innlegg PHS-rektor Håkon Skulstad har skrevet på skolens hjemmesider, at «mens studentene forholder seg til virkeligheten som møter dem når de er ferdige med studiet og ser hvilke krav som settes til dem av samfunnet den dagen de går ut i arbeidslivet, virker rektor i denne saken å være mest opptatt av minstekravene og budsjettens verden.»

«Det er ikke hvor ofte de ikler seg våpen, men alvorligheten når de gjør det, som er avgjørende. Hvis de må bruke våpen, forventer samfunnet at de kan bruke det»

Johnny Brenna, tidligere politispaner

Rektorens innlegg, «Skytetrening er en viktig del av politiutdanninga», er et svar på et intervju hvor PF studenter-leider Næss Kristiansen sier at studentene får

for lite skytetrening, og dermed selv må sørge for dette på fritiden.

Den tidligere studentrådslederen ønsker ikke å kommentere utover det han har skrevet i innlegget.

Mener de lærer det de trenger

– Kandidatene som har bestått eksamen, har de ferdighetene som er nødvendige for å håndtere operative situasjoner, sier PHS-rektor Håkon Skulstad.

Han erkjenner at undersøkelsen viser at flere studenter opplever en usikkerhet i forbindelse med bruk av våpen.

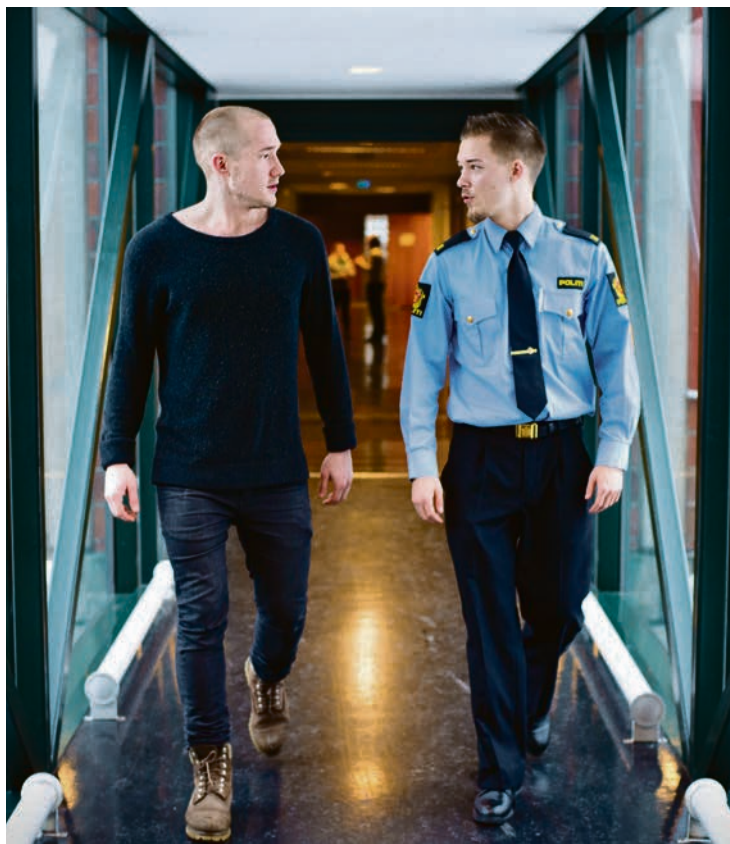
– Vi vil aldri kunne fjerne den helt, men vi må se hvordan vi med enkle midler kan redusere usikkerheten innenfor de rammene vi har, sier han.

PHS har i løpet av det siste året gjort flere endringer for å gi studentene mer operativ erfaring gjennom sisteåret. De har blant annet laget 30 nye filmer som illustrerer operative situasjoner, kjøpt inn nye skytesimulatorer og økt antall timer med operativ og taktisk trening. I tillegg vil sisteårsstudentene fra høsten få faget Ordenstjeneste, som først og fremst er operativt.

Rektoren mener dette til sammen gir studentene et bedre grunnlag og forhåpentligvis kan bidra til at de føles seg tryggere når de kommer ut i jobb.

– Man blir ikke ferdig utlært som politimann etter å ha studert her, men man får en plattform for videre læring og samtidig gjør

ARKIVFOTO

Uenige om studentskyting: Leder av Politiets Fellesforbunds studentlag, Michael Næss Kristiansen, (til høyre) mener politistudentene ikke får nok våpentrening gjennom sisteåret. Studentrådsleder ved politihøgskolen, Geir Brevik, (til venstre) synes Næss Kristiansen overdriver, og mener skolen har tatt gode grep for å gi studentene den kompetansen de trenger.

Operativ polititrening

- Polithøgskolen uteksaminerer hvert år rundt 700 studenter.
- 272 svarte i fjor på undersøkelsen om operativ trening.
- Over 50 prosent svarer at de føler seg dårlig opplært til å være med på en reell væpnet aksjon når de er ferdige med utdannelsen.
- Mange er stort sett fornøyde med kvaliteten på den operative treninga, men mener det er for lite trening.
- 74 prosent mente at operativ trening gjennom hele studiet er viktig for å gjøre den operative treninga bedre.
- Flertallet mente også at bedre fasiliteter, mer bruk av skytesimulator og en oppfriskning på slutten av tredjeåret er viktig.
- Studenter som består våpentreningen, får IP4-godkjenning, som gir dem rett til å bære våpen i tjeneste.
- Studentrådet vurderer å gjennomføre en lignende undersøkelsen blant årets avgangselever.

dette det forsvarlig å starte i jobben, sier Skulstad.

Praktisk politiyrke

«Superspaneren» Johnny Brenna, som tidligere jobbet tett på miljøet bak Munch-ranet, mener at politiyrket først og fremst er et praktisk og operativt yrke, og at utdannelsen må reflektere dette.

– De som har utdannet seg til å bli politi, må være kapable til å gjøre jobben. Publikum og kolleger forventer at man mestrer de operative disiplinene, sier han.

Våpenferdigheter er en del av dette. Selv om det for mange i politiet ikke er vanlig kost å bevæpne seg, mener Brenna at det er viktig at alle studentene får god nok opplæring i våpenbruk.

– Det er ikke hvor ofte de ikler seg våpen, men alvorligheten når de gjør det, som er avgjørende. Hvis de må bruke våpen, forventer samfunnet at de kan bruke det. Det må trenes på ofte og jevnlig, så det sitter, sier han.

Brenna støtter Næss Kristiansens forslag om å legge en leirperiode for alle avgangsstudentene nærmere sommeren.

Mener PF-studentene overdriver

– Jeg har vanskelig for å se at det er et så stort problem som PF-studentene mener det er, sier leder av Studentrådet ved PHS, Geir Brevik.

Brevik støtter rektoren i at politistudentene får nok trening og kan det de bør kunne når de er ferdige.

– Min oppfatning er at vi må være trygge i håndtering av våpen. Polithøgskolen og etaten mener IP-godkjennelsen er nok, og så er det subjektivt om man føler seg trygg på å håndtere våpen, sier han.

Studentrådslederen skulle gjerne ønsket seg «mer av alt», men mener ikke det er for lite operativ undervisning.

– Skytevåpen er så alvorlige maktmidler at man kanskje skal være litt nervøse når man bruker dem, sier han.

Universitas har vært i kontakt med flere sisteårsstudenter ved PHS som ikke innehar tillitsverv, men ingen ønsket å uttale seg i saken.

petter.flottum@universitas.no

Ingen vil overta jobben hans

Må gi fra seg kontoret: Frederik Zimmer må gi fra seg kontoret på Domus Bibliotheca i august.
– Da må jeg også kvitte meg med mange av bøkene, sier skatterettsprofessoren nedstemt.

Til høsten står UiO uten professor i skatterett. – Bekymringsverdig at stadig færre vil jobbe i akademia, mener Juristforbunder Curt A. Lier.

Hjerneflukt

tekst Cecilia Johansen Eriksen
foto Adrian Nielsen

Frederik Zimmer, professor i skatterett ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO), går av med pensjon ved utløpet av dette semesteret og etterlater fakultetet uten en fast ansatt lærer i skatterett. Foreløpig står stillingen uten en potensiell etterfølger.

Curt A. Lier, president i Juristforbundet, synes det er bekymringsverdig at Det juridiske fakultet blir stående uten en professor i skatterett.

– Juristforbundet har lenge fryktet at dette vil bli et stort problem, da det er stadig færre unge som velger akademia, sier Lier.

Han frykter at professormangelen vil påvirke kvaliteten på undervisningen og derfor virke negativt på fremtidig kompetanse innenfor skattefeltet.

Går av med pensjon

Zimmer har selv uttrykt bekymring over mangelen på søkere, men understreker samtidig at skatterett er et lite fag med en relativt snever rekrutteringsbase. Han tror også at mye av årsaken ligger i at næringslivet fremstår som et mer interessant alternativ for jurister med kompetanse innenfor skattefeltet.

– Det finnes flere kvalifiserte folk, men disse har valgt å bli advokater. Jeg tror det er en tem-

peramentssak. Noen foretrekker et sosialt arbeidsmiljø hvor det skjer mye, og der stiller akademia svakere, forteller Zimmer.

Han tror imidlertid at flere vil ønske å drive med akademisk virksomhet etter hvert, og derfor vende tilbake til universitetene.

Etterlyser mer aggressiv politikk

Curt A. Lier i Juristforbundet mener at det må gjøres en omfattende analyse av hvorfor kvalifiserte kandidater ikke søker på stillingene.

– For å kunne rekruttere nye søkere er fakultetet avhengig av å finne den fullstendige årsaken til hvorfor næringslivet fremstår som mer attraktivt. Vi må føre en mer aggressiv politikk og tenke bredere enn det som har blitt gjort tidligere, sier han.

Han tilføyer at lønn og status sannsynligvis er viktige faktorer, men ikke en fullverdig forklaring på søkermangelen.

– Professorstillingene er forholdsvis dårlig betalt og hadde dessuten høyere status før. Den yngre generasjonen viser mer interesse for økonomisk gevinst og står derfor ikke akkurat i kø for å ta over jobbene, sier Lier.

Får skryt for innsats

Amund Noss, sjef for skatteavdelingen i Finansdepartementet, mener det er viktig å opprettholde det undervisningsnivået Zimmer har stått for.

– Frederik Zimmer er en bauta

i norsk skatterett, så det vil bli vanskelig å finne noen som kan erstatte ham, sier Noss, som håper Zimmer vil fortsette å oppdatere de «veldig gode» lærebøkene han har skrevet i skatterett.

Han forteller at tett kontakt med ledende akademikere er viktig for arbeidet i skattelovavdelingen.

– For oss vil det være veldig synd hvis vi ender opp uten et godt skattefaglig miljø på universitetet, sier han.

Et problem for hele landet

Dekan ved Det juridiske fakultet ved UiO, Hans Petter Graver, synes det er svært beklagelig at fakultetet ikke har funnet en etterfølger til Zimmer. Han mener det er et resultat av uheldige prioriteringer.

– Departementet og Forskningsrådet har de siste ti årene prioritert internasjonale og tverrfaglige emner. Vi har derfor ikke gitt tilstrekkelig oppmerksomhet til sentrale juridiske fag, sier Graver.

Han påpeker imidlertid at kvaliteten på emnet vil opprettholdes, men forteller at dette også er et problem ved både Universitetet i Tromsø og Bergen.

– Det som er bekymringsverdig, er at dette er et problem ved flere av de juridiske fakultetene. Alle lærestedene sliter med rekruttering, noe som er problematisk dersom skatterettsdisiplinen skal utvikle seg i riktig

«Det som er bekymringsverdig er at dette er et problem ved flere av de juridiske fakultetene»

Hans Petter Graver, dekan ved Det juridiske fakultet ved UiO

retning, sier han.

Graver legger til at det er flere av de juridiske disiplinene som sliter med rekruttering, og at det derfor er tilfeldig at det er skatterett det er snakk om i dette tilfellet.

Valgte bort akademia

Bettina Banoun har en doktorgrad i skatterett fra UiO og er regnet som en av Norges fremste eksperter innen feltet. Hun har valgt bort en karriere innenfor akademia for å jobbe som partner i advokatfirmaet Wiersholm. For henne var det å jobbe med konkrete saker utslagsgivende for valg av karriere.

– En jobb på Universitetet er imidlertid både givende og viktig, så jeg vil ikke utelukke det på et senere tidspunkt. Det er likevel mye spennende skattejuss i praksis som jeg foreløpig ikke vil gi opp, sier Banoun.

universitas@universitas.no

VENSTREALLIANSEN LURT AV SOSIALDEMOKRATENE:

Rasar mot «House of Cards»-manøver

Korttenkt: – Dette gir kanskje kortsiktig vinning for Sosialdemokratene, men det svekker studentdemokratiet, seier Mari Heglum, som har flere med seg. (F.h: Enzo Nicolas Rossi (Internasjonal Liste), Stian Skaalbones (tidlegare leiar), Mari Amdahl Haglem (VA) og Daniel Sandbakken Nilsen (VA))

Legg seg flat: – Det var ein idiotisk måte å gjera ting på, seier Knut Frydenlund (Sosialdemokratene), som kort tid før Arbeidsutvalet skulle velgast bestemte seg for å stilla til val og pressa ut Venstrealliansen sin kandidat.

set, legg ho til. Både Heglum og Sandbakken Nilsen er skeptiske til samarbeidet med Sosialdemokratene i framtida.

Det tykkjer Marianne Andenæs er synd.

– Eg håpar me kan sjå framover, ikkje bakover. Me får ikkje endra på det som har skjedd. Eg trur at det er fleire som tykkjer at prosessen var dårleg, men eg trur me kan stå for resultatet som kom fram, og jobba vidare med det.

Den første anledninga for samarbeid kjem på handlingsplanseminaret, når politikken for det neste året skal planleggast. Tidlegare leiar for Studentparlamentet, Stian Skaalbones, trur Andenæs får ein vanskeleg jobb som leiar i året som kjem.

– Det som er veldig synd med denne saka er at ho må bruka det neste året på å bygga tillit igjen, og det er tid ho ideelt sett skulle brukt på å skapa gjennomslag for studentane. Som øvste tillitsvald på landets største Universitet er ho avhengig av å ha tillit hjå sine tillitsvalde, og det har ho ikkje no, seier Skaalbones.

Til dette svarar Andenæs at ho forstår at tilliten er svekka.

– Samstundes kan alle gjera feil, og eg håpar at Venstrealliansen og resten av Studentparlamentet vil vera med på å føra ein konstruktiv debatt, og at eg viser meg tilliten verdig.

anders.veberg@universitas.no

■ Venstrealliansen seier dei nå umogleg kan samarbeide med Sosialdemokratene, etter at dei vart snytt for sin plass i Arbeidsutvalet ved UiOs studentparlament.

■ – Me kan ikkje forholde oss til folk som ljug, seier Venstrealliansen-leiar Mari Heglum.

Studentpolitikk

tekst Anders Veberg
foto Hans Dalane-Hval

– Det som vart gjort, gir kanskje kortsiktig vinning for Sosialdemokratene (SD), men det skadar studentdemokratiet, seier leiar for Venstrealliansen (VA) Mari Heglum.

Før valet av Arbeidsutvalet til Studentparlamentet nyleg hadde dei ulike listene forhandla fram ein avtale om korleis utvalet skulle sjå ut. Avtalen var blant anna at nyvalde Marianne Andenæs (SD) vart leiar, og at VA sin representant Daniel Sandbakken Nilsen vart sikra ein plass i Arbeidsutvalet. Frå parlamentsvalet er VA den nest største lista, med hårfint fleire stemmar enn SD.

Men resultatet vart ikkje som

avtalt. Då valet av maktposisjonane skulle gjennomførast stilte Knut Frydenlund (SD) til valg, såkalla benking. Han vart vald inn, Andenæs vart leiar – og VA enda opp utan representantar i Arbeidsutvalet. Både SD og VA er representert med fem mandatar i Studentparlamentet i Oslo..

– Dette er ikkje House of Cards. Me er trass alt tillitsvalde, og då må ein vera tillitsvekkande. Dette fører til at heile systemet må endrast, for no har tilliten forsvunne. Alt er basert på tillit, seier Heglum.

Ønskjer forklaring

– Det er Knut sin fulle rett å benka meg om han vil det, men det er på sin plass at ein seier ifrå når ein gjer sånne ting. Det var eit sjokk, seier Daniel Sandbakken Nilsen til Universitas.

VA-leiar Heglum er like sjokkert – og irritert.

– Sosialdemokratene fekk oss til å stemma inn kandidatar etter den felles avtalen, og etter at me hadde holdt vår del av avtalen, svikta dei på sin del. Det var eit bevisst og strategisk val å ikkje varsle på førehand.

Ikkje planlagd

SD og leiar Marianne Andenæs beklagar at ting vart gjort som dei vart, og aviser at vendinga var planlagd.

– Knut valde å stilla like før møtet. Me tek kritikk for at me ikkje ga beskjed når me fekk vita det, og det var ein dårleg prosess. Forhandlingane er ein uformell avtale mellom alle listene som tradisjonelt sett har blitt fulgt, men den hindrar ikkje andre folk frå å stilla, seier Andenæs.

Knut Frydenlund, som vart vald inn i staden for VA sin innstilte kandidat, legg seg flat.

– Det var ein idiotisk måte å gjera det på, og veldig klumsete. Hadde eg gjort det på nytt, hadde eg gjort det annleis, men eg ville framleis stilt til val, seier Frydenlund.

Han fortel at han rett og slett ikkje rakk å tenkja seg ordentleg

«Dette fører til at heile systemet må endrast, for no har tilliten forsvunne»

Mari Heglum, Venstrealliansen

om i prosessen.

– Eg tenkte at dei andre kanskje ville føla seg lurt, men eg bestemte meg for å stilla to timar før valet. Eg ville ikkje at alt me hadde forhandla fram, skulle bryta saman.

– Har ikkje tillit

– Samarbeid går jo ikkje no, seier Mari Heglum frå VA.

– Me kan ikkje forholde oss til folk som ikkje snakkar sant. Eg har personleg blitt ljugd rett i fje-

Truls Aarseth

Yesterday at 9:15pm

Nå må fangens dilemma skrives om: tillit er logisk, med mindre noen er studentpolitiker. #100%sosialdemokrat-0%sjel

SKJERMUMP:FACEBOOK

Unenige: Formann i FpUs fylkesstyre, Siri Ulleberg, og talsperson for Grønn Ungdom, Lage Nøst, strides om årsakene til at Frp-velgere vil jukse oftest.

– Juksere må tas

Professor og valgforsker Frank Aarebrot mener det er alt for milde straffer for juks.

– De som jukser, burde kastes ut. Det eneste samfunnet kan stole på under ansettelser, er sertifikatene fra skolene, sier professoren.

Han syns det er negativt at så mange som én av åtte studenter oppgir at de ville ha jukset dersom det ikke var fare for å bli tatt.

– Det er ille at såpass mange ville ha fremstilt seg som bedre enn de er, når de skal ut i samfunnet, sier han.

Leder Ola Rydje i NSO er enig.

– Det er forferdelig at folk jukser. Jeg syns det er viktig at institusjonene har gode systemer for å ta jukserne, sier han.

jenny.tenmann@universitas.no

Flest Frp-ere ville juksa

Fem prosent av Miljøpartiet de Grønnes studentvelgere ville jukset på eksamen, dersom de ikke ble tatt. Blant Frp-velgerne ville fem ganger så mange jukset.

Juks

tekst Jenny Tenmann
foto Hans Dalane-Hval

«Ville du ha juksa på eksamen eller obligatoriske innleveringer hvis du hadde visst at du ikke ble tatt?» – Ja, svarer hver fjerde Frp-velger. Det er mer enn dobbelt så mange som gjennomsnittet på 12 prosent, og fem ganger så mange som blant MDG-velgerne. Det kommer fram i en undersøkelse Sentio har gjort blant studenter for Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas denne må-

neden.

– Mer uærlige

– Undersøkelsen viser direkte at FrP-velgere er mer uærlige enn gjennomsnittet, og at MDG-velgere er mer ærlige, sier Frank Aarebrot, professor i sammenlignende politikk ved Universitetet i Bergen.

Aarebrot mener det kan være en sammenheng mellom resultatene og partienes ideologi.

– Mennesker med individualistiske ideologier vil kanskje jukse mer enn de med kollektivistiske holdninger, sier Aarebrot, som selv er Ap-mann.

Siri Ulleberg, formann i Oslo FpU, er ikke enig med Aarebrot.

– Resultatene kan skyldes at Frp-velgerne er de eneste som er

ærlige i undersøkelsen, sier hun.

– Logisk

Lage Nøst, talsperson for Grønn Ungdom, mener det virker logisk at Frp-velgere ville jukset mye oftere enn MDG-velgere ut ifra deres ideologiske synspunkter.

– Jeg tenker at de som velger å stemme MDG, gjør det ut ifra en velutviklet rettferdighetssans og et etisk sinnelag.

Han mener Frp ikke legger skjul på at de har et materialistisk grunnsyn.

– Frp er opptatt av at man skal prestere for å oppnå materialistiske mål. Mange MDG-velgere

«Resultatene kan skyldes at Frp-velgerne er de eneste som er ærlige i undersøkelsen.»

Siri Ulleberg, formann i Oslo FpU.

er mer opptatt av substansen i utdanningen. Å jukse vil dermed ha begrenset verdi for oss. Det er viktigere for oss å lære, sier han.

Ulleberg er uenig i at resultatene reflekterer materialistiske tendenser hos Frp-velgere, og tror dessuten ikke undersøkelsen er representativ.

– Jeg syns vi har fine verdier i Frp. Men Nøst får mene det hvis han vil, sier hun.

Flere menn, unge og privatskolestudenter

Undersøkelsen viser også forskjeller knyttet til kjønn, alder og skolevalg.

18 prosent av mennene i undersøkelsen svarer at de ville jukset hvis de hadde hatt muligheten, mot én av ti kvinner. Yngre studenter er dessuten mer villige til å jukse enn eldre studenter. Blant studenter ved private høyskoler er det mer enn to av ti som ville valgt å jukse på eksamen, altså nesten dobbelt så mange som gjennomsnittet.

universitas@universitas.no

Full student angrep vektere

Blindern ble åsted for både sko- og stolkasting, gjemsel og politipågrepse da en full student ville overnatte på Universitetet tidligere i år.

Vold

tekst Ingrid Bergo

Klokken 23.20 den 25. januar begynner det som skal bli en over gjennomsnittet dramatisk natt på Universitetet i Oslo (UiO). En vokter treffer på en full student som forsøker å snike seg inn i et av byggene til Universitetet og insisterer på å overnatte der. Ifølge en rapport som Universitas har fått innsyn i, utvikler situasjonen

seg til å bli så alvorlig at vekteren må tilkalle en ekstra vokter for assistanse.

Kastet stoler og lekte gjemsel

Den andre vekteren ankommer stedet, der studenten har lagt seg for å sove på en sofa på studentforeningens kjøkken. Etter en kort ordveksling blir studenten svært aggressiv. Av rapporten fremkommer det at studenten ropte og skrek og «kastet sko og stoler

mot vekterne», og at disse på sin side unnlot å gripe inn fysisk. Tumultene resulterer i en klappjakt gjennom bygget, der studenten på et tidspunkt overrumpler vekterne etter å ha gjemt seg bak et hjørne for å angripe dem «med knyttet neve». På dette tidspunktet vurderer vekterne situasjonen som så alvorlig at de legger studenten i bakken mens han sparker og slår, og tilkaller politiet. Når politiet ankommer og pågriper studenten, har han roet seg

ned og vekterne har kommet seg «på sikker avstand i et nytt forsøk på å redusere konflikten».

– Vekterne handlet riktig

Britt Amundsen Hoel, underdirektør og ansvarlig for staben i Eiendomsavdelingen ved UiO, understreker at UiO er et trygt sted å være, men vil ikke svare på om det også forekommer mer alvorlige hendelser.

– Universitetet er veldig stort, og noen hendelser har vi. Imidlertid skjer det få episoder i forhold til hvor store vi er.

Hoel er godt fornøyd med hvordan vekterne håndterte situasjonen.

– Kunne de gjort noe annerledes for å unngå at den eskalerte så mye?

– Etterpåklokskap er alltid en eksakt vitenskap, og jeg er trygg på at vekterne håndterte situasjonen på en utmerket måte.

Tause om sanksjoner

I etterkant av hendelsen ble studenten innkalt til samtale med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, der han hører til. Studenten måtte også redegjøre skriftlig for hendelsen. Universitetet vil ikke kommentere hvilke andre sanksjoner de eventuelt har benyttet seg av.

ingri@universitas.no

debattredaktør: **Thea Storøy Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Deprokratisk

« Dette er pussig fra UiO-styret. Hvis de synes de demokratiske spillereglene er for slitsomme, bør de heller gå inn for å endre reglene istedenfor å ignorere dem...
Bjørn Semstad

« Når det ikke er en valgt prorektor er vervet vakant. UiO-styret har valgt å la vervet være vakant (dvs. UiO har ingen prorektor) ved å ikke skrive ut nyvalg, og la en utnevnt viserektor ivareta oppgavene ut perioden. Men det betyr ikke at Ragnhild Hennum er prorektor.
Mno

« Dette kan sammenlignes med at første visepresidenten i Stortinget (=prorektor) trekker seg fra sitt valgte verv, og at stortingspresidenten (=rektor) da «konstituerer» en ikke-valgt person fra stortingsadministrasjonen (=ikke-valgt viserektor) som visepresident i stedet for at stortingsrepresentantene (=universitetssamfunnet) velger ny visepresident (=prorektor).
Hoderystende for forakten for demokratiet

Hentet fra debatten til nyhetssaken «— Et tegn på at valgets tid er over på Universitetet»

Akk og va

« VA ble snytt. Internationalista, de nye, som viste ordentlig, ektefølt engasjement, og ikke så rent lite profesjonelt, heller, ble snytt, every which way. De ville ikke være med på hestehandelen og alliansespillet i kulissene.
Akk

« Ja... for politikk på norsk er jo helt annerledes enn andre steder. At flertallet valgte en annen kandidat enn VA sin viser bare at nominasjonen var feil, og at kritikken bør heller rettes dit.
...og ve

« VA hadde en avtale med sosialdemokratene. Den avtalen ble brutt uten at VA hadde fått noe beskjed om det, og det etter at VA sine representanter hadde stemt etter avtalen. Dette er ikke bare et brudd mot en enkeltperson, men et tillitsbrudd mot alle i Venstrealliansen som har sørga for at VA ble den nest største lista.
M-town

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Hun er den nye Studentparlament-lederen ved UiO»

« Hvis de synes de demokratiske spillereglene er for slitsomme, bør de heller gå inn for å endre reglene istedenfor å ignorere dem...»

Bjørn Semstad

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@Torkil i gårshagens Universitas ble jeg sitert om SiO, rektorvalg og MGP. Stem på meg for en allsidig #studentbaron

15.mai

Generasjon pampevelde

@mathiasfischer Hver gang noen skriver «Retweet hvis...», favorittmarkerer jeg. Håper budskapet når frem.

19.mai

Generasjon opprør

@KristianGunder @rydje det er en absurd ide å gi professorer svakere stillingsvern enn andre statsansatte. Les deg opp på akademisk frihet!

18.mai

Generasjon KnowItAll

@rydje @KristianGunder «Absurd og naiv» er ikke argumenter. Det er mulig du har rett, men gjør gjerne et forsøk på å forklare hvorfor.

18.mai

Rydje rydder opp

@KristianGunder @rydje hvis du ikke forstår dette anbefaler jeg SV-fakultetet, begynnerkursene

18.mai

#EldreVetBest

@rydje @KristianGunder Herregud. Til å være en god forkjemper for meningsfull debatt gjør du lite for å bidra til det i dag. Prøve igjen?

18.mai

#NeiDetGjørDelkkeDetSå

Temmelig sømmelig

Studentvelferd

Magnus Nystrand, styreleder, Student-samskipnaden i Oslo og Akershus

Kommentator Thorbjørn Borlaug foreslår i forrige ukes Universitas at SiO skal omfattes av offentlighetsloven. Spørsmålet om studentsamskipnadene skal reguleres av offentlighetsloven er vurdert grundig flere ganger de siste årene. Senest i forbindelse med revisjon av loven i 2008 og 2012. Kunnskapsdepartementet, som er både tilskudds- og tilsynsdepartement, har gjennom bredt anlagte høringsprosesser kommet til en utvetydig konklusjon:

»[E]n stor del av samskipnadenes oppgaver er av en slik art at reglene i forvaltningsloven ikke er relevante, som kantinedrift, bokhandel, trenings-senter osv. Reglene i forvaltningsloven skal ivareta rettsikkerhet og betryggende saksbehandling. Saksbehandlingen i samskipnadene er i stor grad regulert i andre lover. Dette gjelder for eksempel helsetjenester og barnehagedrift.»

Jeg er opptatt av at SiO skal styres så åpent og ryddig som mulig, men det er temmelig uklokt å forstå SiO som en offentlig organisasjon, eller jobbe for at SiO skal bli det. Det er verdt å opprettholde den særnorske ordningen hvor et eierløst, studentstyrt velferdsselskap med ideelt formål ivaretar studentvelferden, og ikke staten. Den sikrer en effektiv og ubyråkratisk styringsprosess fordi SiO som et ansvarlig rettssubjekt har mulighet til å fatte beslutninger på selvstendig grunn-

UNIVERSITAS NR. 16, 2014

lag, ta opp lån, akkumulere et ansvarlig overskudd eller omorganisere for å møte nye behov i nye tjenesteområder.

SiOs åpenhetspolicy er sømmelig ut fra at vi er et selskap som strekker oss mot åpenhet. Studentstyringen er åpen i den forstand at Velferdstinget (VT) velger flertallet i styret i åpne valg og legger premissene for selskapet i åpne voteringer. De studentvalgte representantene i SiOs hovedstyre har orienteringsplikt til VT i åpne møter, vi har en løpende dialog med Velferdstingets ledelse, og arbeidsutvalget har innsynsmulighet i alle sakspapirer.

Men som serviceselskap, i det daglige møtet med studenten, både bør og kan SiO bli mer åpen og tilgjengelig. Det bestemmes ikke av offentlighetsloven, men av hvordan SiO møter den enkelte student i treningscenteret, på cafeen eller på internett.

Angrep på lik rett til utdanning

Utdanningskvalitet

Ellen Dalen, leder, Norsk tjenestemannslag ved Universitetet i Oslo

Revidert statsbudsjett av 14. mai henviser til både den norske og den danske produktivitetskommisjonen. Regjeringen har dårlig tid, og varsler angrep på utdanningssystemet lenge før kommisjonen har fullført sitt arbeid.

Budsjettet henviser til to konkrete forslag fra Danmark:

For det første skal studenter som velger utdanninger som gir gode sysselsettingsmuligheter og utsikter til høy lønn, få bedre studiestøtte enn de som velger annen utdanning. For det andre skal institusjoner for høyere utdanning levere utdanning med høy studieintensitet og høy sysselsetting og lønn. I tillegg har den danske kommisjonen foreslått å innføre skolepenger, at færre skal få mulighet til å ta mastergrad, at søkere skal få velge utdanning på basis av offentliggjorte rapporter om studiets progresjon, yrkesmuligheter og lønn etter endt utdanning, og å redusere antall studietilbud dersom blant annet arbeidsutsiktene er dårlige.

Lederen av den norske kommisjonen, Jørn Rattsø, uttaler at et av spørsmålene de stiller seg, er om studenter gjør riktige valg når de tar utdanning. Mener virkelig Rattsø at lønnsnivået etter endt utdanning er en god målestokk for utdanningskvalitet?

Å velge riktig studium er vanskelig for de fleste, og mange tenker sikkert også på hvordan lønna vil kunne bli. Men dette bør ikke være avgjørende. Valget handler i stor grad om å finne en utdanning som svarer til studentenes interesser og talent. Faglig motivasjon er avgjørende for at de skal klare å fullføre studiene, samt finne et yrke de kan trives i og være «produktive» i, gjennom et langt livsløp. Studievalg ut fra sysselsettingsstatistikk og lønnsnivå er en høyst usikker gambling med de unges fremtid.

Norsk tjenestemannslag (NTL) ved UiO frykter at svarene til den norske kommisjonen allerede er gitt. Regjeringsplattformen viser at mål nummer én er nedbygging av offentlig sektor, som høyere utdanning er en del av, slik at investeringene i det private næringslivet kan øke. De har også valgt å inkludere lederen av den danske kommisjonen i den norske.

NTL er en del av LO, og vi har alltid jobbet for å sikre lik rett til utdanning. Dette skal bidra

til å utjevne sosiale forskjeller og sikre et høyt kompetansenivå. Og denne strategien har fungert godt. Norges arbeidstakere er høyt utdannede, og vi ligger i verdenstoppen i produktivitet.

Vi vil ikke at utdanning kun skal vurderes i et produktivitetsperspektiv, og vi er motstandere av tiltak som øker forskjellene mellom landets innbyggere. Finansministerens varslede tiltak vil sannsynligvis møte stor motstand, og når svarene er forhåndsgitte, er det ingen grunn til å vente.

Savner hensyn til studentmødre: Det må skapes plass og tilrettelegges for de som har andre å ta hensyn til enn bare seg selv, skriver Caroline Hovland Svendsen. (På bildet: Silje Aasheim og datteren Mina).

ARKIVFOTO: HELLE GANNESTAD

Unge gjør det lurt i å vente med å stifte familie. Kvalitetsreformen gjør det nesten umulig å kombinere studier med mammarollen.

Ung mor, gammel student

Kronikk

Caroline Hovland Svendsen, geologistudent

Jeg pratet lenge varmt om det å få barn mens man studerer. Om all friheten. Jeg kunne være hjemme med barnet så lenge jeg ønsket, jeg hadde ingen som ville tvinge meg tilbake på arbeidsplassen etter et år. Når barnet en gang kom til å begynne i barnehagen, kunne jeg hente tidlig, og heller bruke kveldene og helgene på å studere. Men sånn ble det ikke. I barnehagen florerer nemlig virusene, og lange perioder har blitt tilbragt hjemme. Alt det obligatoriske som er innbakt i studieprogrammet, gjør at jeg har brukt de få timene jeg har til rådighet til å skaffe gyldig dokumentasjon for fravær, og til å få på plass spesialopplegg i de ulike fagene. Kvalitetsreformen, som tidligere var en helt naturlig del av studiehverdagen, gjør det nå umulig å kombinere mammarollen med livet som fulltidsstudent.

Kvalitetsreformen har mislyktes

Kvalitetsreformen var en omfattende endring av høyere utdanning som ble innført ved norske universiteter og høyskoler i 2003. Flere skulle bli fulltidsstudenter og fullføre studieløpet på normert tid. Ny gradsstruktur ble innført, noe som forkortet studieløpet med ett år. Dette skulle kompenseres med lengre semestre, høyere intensitet og en tettere oppfølging av studentene. Eksamenene i slutten av semesteret ble supplert med innleveringsoppgaver og obligatoriske oppmøter.

Som barnløs, med ubegrenset tid, fungerte reformen. Man fikk oppskriften på hvordan man skulle oppnå en god karakter, og ble steg for steg tvunget dit. Men etter at jeg ble mor, virket systemet med ett veldig rigid og lite fleksibelt. I følge Norsk studentorganisasjon (NSO) har hele en av fem studenter barn. For mange av disse er nettopp fleksibilitet på arbeidsplassen en nøkkelfaktor for å få hverdagen til å gå rundt.

I 2006 kom sluttevaluering av Kvalitetsreformen, utarbeidet av Rokkansenteret og NIFU STEP. Evalueringen viser at kvalitetsreformen verken har bidratt til flittigere studenter eller tettere bånd mellom studenter og studie-sted. Dessuten har studentene blitt mindre selvstendige og fått svekket evnen til kritisk lesning. Verken studenter med barn eller studenter med behov for tilrettelegging ser jeg nevnt spesielt i rapporten.

Er i en usynlig gruppe

Et google-søk viser at studenter med ansvar for barn er en tilnærmet usynlig gruppe. Nesten ingenting finnes av dokumenter på norsk. Kun Levekårsundersøkelsen og Lånekassen har litt informasjon.

Undersøkelser jeg har deltatt i, som studentenes helse- og trivselsundersøkelse for studentsamskipnaden i Oslo (SIO), utført av TNS Gallup, har i liten grad fokus på den gruppen av studenter jeg tilhører. Få spørsmål gikk på hvordan det obligatoriske i studiehverdagen oppleves. Ingen lurte på hvordan det er å studere og ha barn, om tidsklemma, stresset og følelsen av å være til bry når man må mase om spesialopplegg.

«Skal flere våge å kaste seg ut i mammatilværelsen før de er 30, må kvalitetsreformen mykes opp.»

Inntektsgivende arbeid prioriteres

Man kan argumentere for at mange kvinner i dag klarer kombinasjonen jobb og familie utmerket. Superkvinnene. De som har både tre og fire barn og jobber ti timer om dager. De som roper høyt at alle kan klare en vanlig arbeidsdag, men som gjerne har både au pair og beste-foreldre som kan ta i et tak når det trengs. Eller en mann

med fleksibel arbeidstid. Problemet med studenter er at de ikke har noe inntektsgivende arbeid. Støtten fra Lånekassen får man tross alt utbetalt uansett om man består et fag eller ikke. Den eneste konsekvensen er at litt av stipendiet blir omgjort til lån. Derfor blir det ofte de som studerer, som må vike plass når det kniper i hjemmet. Dette kan fort bli en uvane. At det å studere ikke blir rangert like høyt som det å jobbe. Dessuten har mange av de som får barn tidlig, fremdeles yrkesaktive foreldre som har nok med sitt, samtidig som en au pair er helt urealistisk sett ut i fra den økonomiske situasjonen.

Må gå igjennom reformen

Nå er det på tide at Kunnskapsdepartementet tar tak og ser igjennom reformen på nytt. Samfunnsdebatten er til tider dominert av en kollektiv bekymring for den høye gjennomsnittsalderen for førstegangs fødende. Kvinner blir gravide for sent, noe som kan føre til større helsemessige utfordringer både for mor og barn. Dessuten får kvinner for få barn til at vi i fremtiden kan opprettholde velferdsstaten slik vi kjenner den i dag. Hadde jeg kunnet velge om igjen, ville jeg også ventet med barn.

For skal flere våge å kaste seg ut i mammatilværelsen før de er 30, må kvalitetsreformen mykes opp. Studieopplegget må bli bedre tilpasset mennesker med behov for fleksibilitet. Det holder ikke med mulighet for familieboliger og barnehageplasser. Det må skapes plass og også tilrettelegges for de som har andre å ta hensyn til enn bare seg selv. Det bør i alle fall være et minstekrav at vi finnes i statistikken, og da ikke bare kvantitativt. Jeg føler jeg har mye og gi, og mange gode tanker og ideer, men er lei av å møte krav jeg ikke kan oppfylle. Jeg er blitt deltidsstudent mot min vilje. Semester etter semester. Kvalitetsreformen fremmer den unge fulltidsstudenten men ekskluderer mangfoldet. Dette er et stort tap for samfunnet.

Delta i debatten, skriv til oss:
debatt@universitas.no

Stadig flere studenter doper seg på reseptbelagte medisiner for å prestere på studet. Vi har testet effekten – og bivirkningene.

På eksamenskjøret

Eksamensdop

tekst Thea Storøy Elnan
foto Hans Dalane-Hval

Lite overraskende er det få ledige plasser på Universitetsbibliotekets lesesal en tirsdag ettermiddag. Det er mai og skippertaksstudenten har inntatt lesesalen igjen etter et halvt års overvintring. Gulroknasking, snufsing, slurping og stønning. Lydene får en stille lesesal til å virke som tortur, og konsentrasjonsevnen har forsvunnet som dugg for vårsola.

Når det bare er dager igjen før eksamen, kan det derfor være fristende å ta ulovlige snarveier.

– **Jeg synes** det er merkelig at amfetamin ikke brukes av flere under studietiden. Min erfaring er at det fungerer ekstremt bra.

«Lars» (28) er en av dem som ble fristet av prestasjonsfremmende midler, eller såkalt akademisk doping. Han har ikke hatt for vane å bruke disse ulovlige medikamentene i studietiden, men han tydde til amfetamin da han hadde hjemmeeksamen og manglet både lyst og overskudd til å prestere.

– Man kan ikke selv styre når man har inspirasjon og driv. Er man i en dårlig periode i livet under eksamensperioden, kan man bruke doping. Amfetamin gir en lignende følelse av å være i god inspirasjonsflyt, men med dopet kan man velge tidspunkt for flyten selv, sier Lars.

Han er nettopp ferdig med sin mastergrad, skal ut i arbeidslivet og ønsker derfor å være anonym. Men Lars er langt ifra den eneste studenten som applauderer akademisk doping. En ny studie gjort ved en Ivy League-skole i USA viser at en av fem studenter ved prestisjeuniversitetet bruker sentralstimulerende stoffer for å gjøre det bedre på prøver, skrive oppgaver og lese til eksamen. Undersøkelsen reflekterer andre studier som indikerer lignende funn på flere utdanningsinstitusjoner i USA. Dette er langt flere enn først antatt.

I Norge er bruken langt ifra så hyppig som i USA, men den øker. I en fersk studentundersøkelse som Universitas har utført i samarbeid med Norsk studentorganisa-

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

sjon (NSO), oppgir tre prosent av studentene at de har brukt reseptbelagte prestasjonsfremmende midler for å prestere bedre på studiet. Dette er over ett prosentpoeng mer enn det studentenes helse- og trivselsundersøkelse fra 2010 viste, og tilsvarer relativt store tall i den totale studentmassen.

– Undersøkelsen viser at det er mellom 5000 og 10 000 studenter som benytter seg av prestasjonsfremmende midler. Det synes jeg er overraskende mange, sier Ola Rydje, leder i NSO. Han tror studentene tyr til slike stoffer fordi de opplever at døgnet timer ikke strekker til for studier.

– Det er veldig problematisk hvis det er fraværet av muligheten til å studere på heltid som gjør at studenter må ty til slike stoffer for å prestere, sier han.

På Universitetsbiblioteket begynner det å nærme seg kveld. Fortsatt er det mange som klarer å presse fram konsentrasjonsevnen. Jeg merker selv at min egen energi er på full fart ned, hodet er i drømmemodus og øynene sklir langsomt mot vinduet. Jeg tar hånda ned i jakkelomma og fisker opp tablettpakningen. Med bare en uke igjen til eksamen skal disse små og hvite ritalinpillene få meg til å ta igjen den tapte lesinga fra semesteret som har gått.

Når tre timer til plutselig har passert, er flere titalls sider blitt lest uten at jeg har stoppet for en eneste femminutter. Hodet er overraskende konsentrert, tross tids-

«Det er kun én person historisk sett som vi vet at har mestret daglig inntak av dop uten å forgå, og det er Sigmund Freud»

Lars Tanum, Førsteamanuensis ved
Senter for rus- og avhengighetsforskning

punktet. Lesingen har gått like eventyrlig som å lese en skjønnlitterær hit, og jeg lar meg ikke like lett distrahere av hendelser rundt meg. Lange kapitler på engelsk om svensk partipolitikk absorberes behendig og effektivt, og behovet for å sjekke Facebook er nede på et minimum.

– Man blir veldig euforisk, hyperaktiv og våken. Det er vanskelig å si om du blir smartere, men det aktiverer i hvert fall hjerneaktiviteten. Om du kanalisere det inn i en oppgave, så er det kanskje som når du jobber på ditt aller mest inspirerte, sier Lars når han skal beskrive den opplevelsen jeg har på biblioteket. Han presiserer at han leste seg godt opp på pillebruk i forkant av sitt eget konsum.

– Jeg tok en pille til frokost, slik at mye av virkningen av stoffet var ute av kroppen da jeg skulle legge meg. I tillegg var jeg bevisst på å presse i meg mat og drikke hver fjerde time, sier han.

Selv om Lars selv opplevde et positivt utbytte av å bruke amfetamin under hjemmeeksamen, mener han det ikke er for alle.

– Det krever mye disiplin å bruke det. Man mister matlyst og må passe på å tvinge i seg næring. I tillegg er det viktig å passe på at man får sovet imellom. Hvis ikke kjører man kroppen helt ut og man mister kognitiv kapasitet, sier han. På den tredje dagen merket han at han begynte å bli veldig sliten.

– Det er energi på kreditt, man overanstrenger kroppen og kjenner det i flere dager etterpå. Jeg mener det er et fint hjelpemiddel i pressa situasjoner, så lenge man er streng med bruken.

Anders Sandberg, forsker ved Future of Humanity Institute på Universitetet i Oxford, tror vi vil komme til å trenge mer akademisk doping i fremtiden. Hans forskningsfelt er etiske og sosiale konsekvenser av kognitiv forbedring, og han har selv prøvd ut diverse typer akademisk doping, eller «kognitive forbedringsmidler» som han selv kaller dem.

– Jeg tror at konkurransen er det som gjør bruken av piller problematisk. Det er mye mer konkurranse i USA enn i Skandinavia, og det kan kanskje være en forklaring på den høye forbruken av prestasjonsfremmende midler i Amerika, sier Sandberg på telefon fra England.

– Nye teknikker som gjør at vi kan oppnå kognitiv forbedring, har eksistert lenge allerede, eksempelvis kalkulatoren, mobilen og kaffe. Vi ser ikke disse midlene som et samfunnsproblem, sier han og peker på at det er mange studenter som ikke drikker kaffe og som dermed mister fordelene av mer effektiv jobbing. Likevel er det ingen som snakker om å stenge kafeene.

– Å være intelligent og våken er bra i alle livets situasjoner. Det kan koste oss ganske mye ikke å være det i kritiske situasjoner. Jeg mener at piller som gjør oss intelligente, er bra å bruke så mye som mulig, sier Sandberg.

Men gjør disse pillene oss mer intelligente? Nei, mener Jørgen Bramness, forskningsdirektør ved Senter for rus- og avhengighetsforskning.

– De få studiene som er gjort, viser at midlene ikke har noen annen effekt enn å holde folk mer våkne enn til vanlig. Ingen studier har hittil vist at slike stoffer har noen effekt på de kognitive evnene, sier han.

– Det er i det hele tatt gjort svært få studier på hvorvidt sentralstimulerende stoffer som ritalin og amfetamin er prestasjonsfremmende.

Bramness mener mange har en sterk overtro når det kommer til effekten av sentralstimulerende stoffer på lesesalen.

– Folk er dårlige til å fastslå hvilken effekt pillene har på dem selv. Flere psykofarmakologiske studier viser

«Det er energi på kreditt, man overanstrenger kroppen og kjenner det i flere dager etterpå.»

«Lars» (28), amfetaminbruker i
eksamensperioden

at det er svakt samsvar mellom egen opplevd effekt av ulike ting og faktisk, objektiv målt virkning. Styrken til stoffene er altså svakere enn brukerne opplever den selv, sier han.

Bramness synes imidlertid ikke vi skal overdrive de negative effektene av akademisk doping, og sier det ikke er farlig i små doser.

– Farlig blir det først når man kjøper stoffer uten kvalitetsstempel på nett eller tar for store doser. Vanlige bivirkninger er at man mister matlysten, slutter å drikke og sove. Da kan man bli psykotisk og få angstanfall, sier han.

Han mener terskelen for å prøve akademisk doping er lavere nå enn før fordi det blåser liberale narkotikavinder over hele den vestlige verden.

I dag er reseptbelagte prestasjonsfremmende midler ulovlige å bruke med mindre man altså har en resept fra lege. Slik har det ikke alltid vært. Det var først i fjor at det ble illegalt for privatpersoner å kjøpe, selge og bruke slike stoffer uten legeerklæring. Hovedargumentet bak loven var at staten ville sende et signal til norsk ungdom om at doping ikke er greit.

«Lars» synes ikke nødvendigvis akademisk doping er juks. – For mange er det ikke nødvendig å ta slik doping, fordi de har en stabil arbeidsflyt. Men mange opplever store prestasjonsvansker, og andre er uheldige og har en dårlig periode midt i eksamenstida. Da synes jeg ikke det er juks å bruke dop. ►►

Det vanligste akademiske dopet

- **Metylphenidat (ritalin) og amfetamin:** Sentralstimulerende legemidler. Ritalin inneholder amfetamin og brukes til å kurere ADHD. De vanligste bivirkningene er nedsatt appetitt, hodepine, magesmerter og innsovningsvansker. Andre vanlige bivirkninger er angst, humørsvingninger, irritabilitet, hjertebank og lett økning av puls og blodtrykk.
- **Modafinil:** Brukes ved behandling av narcolepsi. Gjør bruker mer våken. Bivirkninger er nedsatt appetitt, hodepine, kvalme, hjertebank, indre spenning, opphisselse, aggressivitet.
- **Donepezil (Aricept):** Brukes ved behandling av Alzheimer. Gjør at bruker husker bedre. De vanligste bivirkninger er tretthet, svimmelhet, appetittløshet, kvalme, brekninger, diaré og insomni. Disse er som oftest milde. I noen tilfeller er det rapportert psykiske forstyrrelser som forvirring, hallusinasjoner, agitasjon og aggressivitet.

- **Betablokkere:** Betablokkere brukes i behandlingen av hjerte-karsykdommer, høyt blodtrykk og hjertesvikt. De hemmer den stimulerende virkningen av adrenalin bl.a. på hjertet, og gjør bruker roligere under nervøse omstendigheter. Alvorlige bivirkninger er sjeldne. Hyppigste bivirkninger er muskeltretthet ved anstrengelser, kalde hender og føtter, tretthet, depresjon, konsentrasjonsproblemer, mareritt, urolig søvn, svimmelhet og gastrointestinale plager (kvalme, brekninger, diaré), samt impotens, nedsatt libido og allergiske hudlidelser. Kan forverre obstruktiv lungesykdom.
- **Adderall** (ikke godkjent som legemiddel i Norge): Det mest brukte prestasjonsfremmende middelet på amerikanske universiteter. Brukes som legemiddel mot ADHD. Bivirkningene vil derfor være som for amfetamin.

Kilder: legemiddelhandboka.no, felleskatalogen.no

«Jeg mener at piller som gjør oss intelligente er bra å bruke så mye som mulig»

Anders Sandberg, forsker ved Universitetet i Oxford

Medisinsk fagdirektør ved Statens legemiddelverk, Steinar Madsen, er klar på at han synes akademisk doping er det samme som doping i idretten.

– Det er ikke alle som er i fysisk stand til å tåle slike stoffer. Konkurransen bør alltid være på like vilkår, og det er den ikke her, sier Madsen på telefon.

Han mener at poenget med forbudet av slike stoffer er at de ikke skal være tilgjengelig for allmenheten, fordi folk sannsynligvis ikke leser etiketten. Fagdirektøren er likevel usikker på effekten av doping, sier han.

– Forskningen på området er litt sprikende. Enkelte studier viser at slike stoffer har en positiv effekt når man bruker det på riktig måte, fordi en øker arbeidskapasiteten, blir mer våken og slik forbereder seg bedre til eksamen. Annen forskning mener derimot at man gjør det dårligere fordi en ikke får fordøyd fagstoffet. Da klarer man ikke å se sammenhenger ordentlig.

Madsen viser til stoffenes forskjellige bivirkninger og understreker at det beste for studenters prestasjonsnivå er å trene, spise sunt og ha et sunt liv.

– Det er en klar sammenheng mellom det å være i god fysisk form og ha evne til å konsentrere seg, sier han.

Inne på lesesalen har foten min begynt å gå inn i løpsk stamping, som jeg først legger merke til etter å ha fått et irritert «hysj» i min retning. Muskulaturen i bein, nakke og armer er like spente som den var under min første eksamen på Universitetet. Hjertet slår som om jeg nettopp har løpt første etappe i Holmenkollstafetten, og forsøket på å puste dypt inn flere ganger for å roe ned er

fullstendig bortkastet. Jeg har mistet appetitten, og henda har blitt klamme. Bibliotekarene har sagt ifra om at de er i ferd med å stenge, men selv om jeg kan relatere meg til den befriende følelsen de som pakker ned rundt meg, sikkert har, kunne jeg uten store vansker sittet konsentrert og lest i noen timer til. Hodet er i høygir, men kroppen kjennes ut som om den har vært med på triatlon. Den er anspent og stiv, og å få sove nå virker himmelsk, men umulig. Jeg er glad i jeg ikke skal være i denne tilstanden i flere dager i strekk.

– En del personer klarer å håndtere bruk av prestasjonsfremmende midler over en periode, men det er kun én person historisk sett som vi vet at har mestret daglig inntak av dop uten å forgå, og det er Sigmund Freud.

Lars Tanum er førsteamanuensis ved Senter for rus- og avhengighetsforskning. Han er sterkt imot bruken av slike prestasjonsfremmende midler i akademia. Ikke bare fordi doping kan føre til juks, men fordi man utsetter seg for stor psykisk risiko.

– Etter en måneds forbruk vil mange oppleve at de fungerer dårligere og føle at de må ha mer for å fungere. Vi har ikke data på hvor mange som utvikler en slik form for psykisk avhengighet – som gjør bruken farlig. Da er veien veldig kort for å ty til andre midler som er sterkere, og man havner i en sone hvor en er i ferd med å utvikle narkomani (avhengig av narkotika, journ.anm.), sier han.

Fordi vi ikke vet hvordan enkeltpersoner er skrudd sammen, bør man sette grenser for bruk på av akademisk doping til tre dager, mener Tanum.

– Klarer man ikke det, så beveger man seg inn i et landskap som er potensielt farlig.

reportasje@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst Ingrid Elsie Gipling
foto Hans Dalane-Hval

- **HVEM:** Karsten Alnæs
- **STUDERTE:** Hovedfag i nordisk, Universitetet i Oslo
- **NÅR:** 1957–1963
- **AKTUELL MED:** Boken «1814. Miraklenes år» i forbindelse med grunnlovsjubileet

Publiserer hovedfagsoppgaven som 76-åring

– Jeg vil ikke peke ut noen sorte får, men det var enkelte som røkte under forelesningen, og det synes jeg ikke noe om.

Vi møter Karsten Alnæs ved flytogterminalen, før han skal videre til Molde og Kristiansund for å holde foredrag om 1814 i forbindelse med grunnlovsjubileet. Selv om han skal sitte på flyet om litt over en time og må komme seg av gårde med toget, har han en hel del på hjertet om sine gamle forelesere.

– **Det var en** som underviste i gotisk, som pekte ut studenter og stilte oss forferdelige spørsmål som overhodet ikke hadde noe med pensum å gjøre. Jeg ble heldigvis ikke pekt ut, men kameraten min ble det, stakkars.

Selv om noen var røykere og andre urimelige, er det noen lærere han beskriver som «en evig inspirasjon» – de som gjør at det glitrer i de smale øynene hans.

– Jeg husker spesielt godt da jeg fikk en romanpris i 1976, og fikk et langt og hyggelig brev fra en tidligere foreleser. Han ville gratulere meg med prisen og si at det var vel fortjent. Det var et forhold jeg husker med glede.

Alnæs har skrevet flere romaner og fagbøker om både Norge og Europas historie og ville egentlig ta historie som hovedfag. Tilfeldigheter og en stor språkinteresse førte til at det ble nordisk hovedfag, med tysk og historie som mellomfag. Særlig fransk middelalderhistorie husker han godt.

– Jens Arup Seip holdt en helt eventyrlig forelesningsrekke om Frankrike i middelalderen. Det var virkelig karismatiske lærere, sier han og myser opp på den grå himmelen utenfor Oslo S.

Studentlivet husker han som behagelig. Han bodde hjemme hos foreldrene og slapp derfor å

ta noe særlig studielån.

– Jeg er jo oslogutt, fra Kampen, og det var lettvinnt å studere i samme by som jeg vokste opp i, forteller han.

Alnæs beskriver seg selv som en ansvarsfull og målbevisst student, med et klart mål om å bli fort ferdig slik at han kunne finne seg jobb. Derfor brukte han mye tid på lesesalen.

– Helt isolert i fagene var jeg jo ikke, da. Fritiden brukte jeg mye på trening, og jeg gikk lange skogsturer med studiekamerater i Oslomarka. Også var vi jo litt opptatte av det politiske miljøet, det er klart. Men vi var ikke noe særlig på byen.

Den avsluttende hovedfagsoppgaven handlet om generasjonsmotsetninger i moderne sosiolekter. Den gang var tilgangen på skrivere langt ifra hva den er i dag, og teksten har til nå kun vært tilgjengelig i ett eneste eksemplar. Nå skal den trykkes opp på nytt. Det er første

gang Alnæs publiseres som forfatter av faglitteratur i nordisk.

– Det er jo hyggelig å debutere i en alder av 76, sier han og ler hjertelig.

«Vi er mer på byen nå enn da vi studerte»

– **Skrev du noe skjønnlitterært i studietida?**

– Jeg puslet med en novelle, som jeg skrev på nynorsk, bare for å øve litt på det. Den ble lagt til side i mange år, og jeg glemte den helt. Så fant kona mi den en dag da vi ryddet, og den endte opp i en novellesamling. God kritikk fikk den også!

Selv om mange av studieevenene har falt fra i løpet av årene, holder Alnæs fremdeles kontakten med en liten klikk fra tiden på universitetet.

– Nå er vi mer på byen. Unge gutter som oss, vet du, vi treffes på Kaffistova en gang i blant.

i.e.gipling@universitas.no

Universitas søker daglig leder

Universitas er Norges største og eldste studentavis. Avisa har et opplag på 17 000 og utgis hver uke i vår- og høstsemesteret. Redaksjonen består av rundt 40 medarbeidere.

Universitas er en ung og dynamisk mediebedrift med et kreativt og sosialt miljø. Vi søker en strukturert, løsningsorientert og ryddig person. Du må også gjerne være utadvendt, åpen og kreativ.

Daglig leder skal ivareta og utvikle de administrative og økonomiske rutinene i Universitas, samt lede og støtte annonseansvarlig i dennes arbeid. Daglig leder har ansvar for å ha oversikt og kontroll med organisasjonens økonomi både på budsjett- og regnskapssiden. Han/hun har ansvar for det tekniske utstyret, eventuelle investeringer, og for inntjening. Daglig leder er også administrativt ansvarlig for avlønning, og for å følge opp arbeidsgiveransvar.

I stillingen ligger også et visst system-, program- og driftsansvar for Universitas' data/IT-utstyr, samt oversikt over og pleie av distribusjonsapparat og abonnenter. Daglig leder kan også gjerne jobbe med synliggjøring av Universitas som merkevare.

Stillingen krever høyere utdanning fra universitet/høgskole og/eller relevant praksis fra regnskapsarbeid og økonomistyring. Videre er det ønskelig med praksis fra annet administrativt arbeid og kontorledelse. Det er en fordel med grunnleggende kunnskap om informasjonsarbeid, data/IT og organisasjonsarbeid.

Stillingen er en 3-årig åremålsstilling. Startlønn er lønnstrinn 35, med en økning på ett lønnstrinn per år i perioden på 3 år. Arbeidstiden er svært fleksibel.

Tiltredelse: 1. august.

Søknad med CV sendes til:
Universitas v/ styreleder Espen Langbråten Wilberg
Postboks 89, Blindern
0314 Oslo

eller på epost:
espenlw@student.sv.uio.no med kopi til **monicrei@universitas.no**

Søknaden må være Universitas i hende senest tirsdag 10. juni.

Spørsmål om stillingen kan rettes til:
styreleder Espen Langbråten Wilberg (tlf: 977 81 819)
eller daglig leder Monica Reigstad (tlf: 930 30 437)

UNIVERSITAS

kultur- og
reportasjeredaktør: **Christoffer Gundersen**
c.s.gundersen@universitas.no 920 82 228

KULTUR

Inntektsboom etter gulluke

STUDENTERSAMFUNDET: – Vi er strålende fornøyd med de siste arrangementene vi har hatt, sier Håkon Søliland, leder i Kulturutvalget på Chateau Neuf. Torsdag 8. mai talte Tibets åndelige leder, Dalai Lama, til en stappfull sal med studenter. Den 12. mai var de russiske dissidentene i Pussy Riot hovedgjester sammen med den feministiske filosofen Judith Butler. Arrangementene ble av-

holdt i samarbeid med henholdsvis Arne Næss Symposium og The First Supper Symposium. Overskuddet fra Pussy Riot og Butler gikk til organisasjonen Zona Prava, for å hjelpe fanger i russiske fengsler. – Vi har ikke gjort opp regnskap helt ennå, men jeg vil anslå mellom 600 og 800 betalende gjester der, noe som er bra for et sånt arrangement. Det blir en klekkelig sum til gode formål, forteller Søliland.

ARKIVFOTO: DORTE KARLSEN

Bra oppmøte: Nadezda Tolokonnikova og Maria Aljokhina fra Pussy Riot var blant hovedgjestene på Chateau Neuf forrige uke.

Graver i det skamfulle nord

I disse dager ansettes folkene som skal forske på din dårlige samvittighet overfor de fattige barna i Afrika.

Forskning

tekst Christoffer Gundersen
foto Hans Dalane-Hval

Skyldfølelse i Skandinavia i tiden etter 1989 er tema for forskningsprosjektet Scanguilt. Fordi globaliseringen har gjort skillet mellom «oss» og «dem» mindre, er det blitt tydeligere for oss hvor privilegerte vi er. Samtidig føler vi mer skam.

«Men at war», «global women» og «sacrificed children» er tre sentrale temaer for prosjektet. Elisabeth Oxfeldt er prosjektleder for millionsatsningen, og mener Johan Harstads skuespill *Osv.* er et godt eksempel på førstnevnte tematikk.

– Her veksler vi mellom å følge med på OL i Lillehammer og folkemordet i Rwanda. For mediene og folk flest er OL en større nyhet og av større interesse enn et folkemord, sier Oxfeldt, som også er professor i lingvistiske og nordiske studier ved Universitetet i Oslo (UiO).

Forskningsprosjektet ble satt i gang i år, og vil være delt opp i et HF-basert prosjekt ved UiO, som har blitt tildelt fem millioner

kroner, og et internasjonalt prosjekt, som får 12 millioner i støtte fra Norges forskningsråd. Denne uka intervjues kandidater til stipendiatstillingene i prosjektet.

Globale kvinner

Den norske filmen *Upperdog* fra 2009 er et godt eksempel på at kvinner er blitt globale. Der har en polsk vaskedame etterlatt sitt barn i Polen for å være vaskedame på Oslos vestkant.

– Filmen spiller på at vårt likestilte samfunn beror på «import» av utenlandske kvinner, noe som kan skape skyldfølelse, mener Oxfeldt.

Regissør Sara Johnsen sier hun var bevisst på dette etter selv å ha hatt en polsk vaskedame. Hun er likevel ikke helt enig i bruken av ordet «skam».

– Jeg tenker at skam er forbundet med ambisjon og mulighet. Folk sier de må ha au pair fordi samfunnet har påført dem tidsklemma. Ingenting er så enkelt å bortforklare som skyldfølelsen vår, sier Johnsen.

Johnsen mener at hun enda ikke er i en slik posisjon at filmene hennes har en stor påvirkning

Scanguilt-prosjektet

- Forskningsprosjektet tar for seg tiden i Skandinavia etter 1989, hvor folk kjenner skyld og skam ved å bli kjent med «andres» ulykke og lidelser.
- På grunn av globaliseringen blir det tydelig at «vi» er forbundet med «dem», gjennom bl.a. traficking, barnearbeid, immigrasjon og internasjonal krigføring.
- Dette får sine uttrykk i Nordisk litteratur, film, lærebøker, journalistikk og kunst.
- Delt opp i et HF-basert prosjekt, som har blitt tildelt 5 millioner kroner, og et internasjonalt prosjekt. Sistnevnte har fått 12 millioner i støtte fra Norges forskningsråd.
- Prosjektet vil gå fra 2014 til 2018 og skal nå gjøre fem ansettelser: fire stipendiater og én postdoktor.

Kilde: Det humanistiske fakultet ved UiO.

og dermed kan endre holdningene til de som i utgangspunktet er uenige.

– Bare tenk på alle filmer om fattigdom og urettferdighet, de endrer lite. Man kan likevel prøve å vise noen perspektiver ved å fortelle historier om folk som ikke har meningene sine på trykk i aviser og blader.

Ofrede barn

Erik Poppes ferskeste film, *Tusen ganger god natt*, viser «sacrificed children» – det tredje temaet i prosjektet. Hovedkarakteren, spilt av Juliette Binoche, er en krigsfotograf som forlater mann og barn hjemme i trygge nord. Men så tar hun med datteren på oppdrag.

– Mor og datter er i en trygg flyktningleir, som plutselig blir angrepet. Da sender Binoche datteren avgårde og blir selv igjen for å dekke konflikten med

kameraet, sier Oxfeldt.

Slik får hun bekreftet at hennes prioriteringer gjør en forskjell: Fordi hun tar bilder, får angrepet oppmerksomhet og flyktningleiren blir trygg. Binoches karakter «ofrer» sitt eget barn for å redde barn som er langt dårligere stilt.

– Her kan vi spørre om det er sant at en krigsfotografers rapportering gjør en forskjell. Et annet spørsmål er om Poppes film i seg selv fører til endringer i det virkelige liv, sier prosjektlederen.

Destruktiv skyldfølelse

– Mange bryr seg nok ikke, fordi de føler seg født inn i et system som er for stort og for vanskelig å gjøre noe med, sier forfatter Simon Stranger.

– Andre har dårlig samvittighet. Men hvis skyldfølelsen ikke omgjøres til handlinger, er den ganske destruktiv.

«Globaliseringen gjør det uungåelig å se omverden. Fordi virkelighetene ofte er så forskjellig, føler vi en påtrengende skam»

Elisabeth Oxfeldt, prosjektleder for Scanguilt

Skamforsker: – Setninger som «det går inn på meg, for hvem er jeg som sitter her og klager over at jeg må øve til matteprøve, mens det sitter folk nede i Kambodsja som jobber livet av seg» er «Scanguilt», sier prosjektleder Elisabeth Oxfeldt.

Stranger skrev ungdomsboka *Verdensredderne* fra 2012, der den ene av hovedpersonene er en bangladeshisk jente som lager t-skjorter i en tekstilfabrikk. Den andre er en norsk jente fra Bærum, som bruker nettopp én av disse t-skjortene.

Da boka kom ut, gikk debatten hett rundt arbeidsforholdene hos Hennes & Mauritz. Stranger skrev brev til klesgigantens sjef og var med på debatt i Dagbladet og Dagsnytt 18. Han har også skrevet *En fremmed i verden*, om sin egen skam over å være norsk og rik.

– Vesten har kommet så langt økonomisk at det ikke er nok å kjøpe noe som får oss til å se bra ut. Vi vil betale for ikke å få dårlig samvittighet også. Rent kynisk sett er det blitt et markedsfortrinn å komme åpent ut om sine produksjonsforhold, sier Stranger.

Arbeidsinnvandring: «I'm studying Norwegian behaviour», sier den polske karakteren Maria (t.v.) i *Upperdog*. Hun har blitt nødt til å forlate barnet sitt i Polen for å være vaskhjelp på Oslos vestkant.

FOTO: HENRIETTE BERG-THOMASSEN

Masser til Mooc

NETTSKOLE: Norges første massive, åpne onlinekurs ved NTNU har blitt fulgt av nærmere 1000 personer siden høsten 2012. Digitalpionéren Arne Krokan står bak Moocen (Massive Open Online Course) i emnet «Teknologiutvikling og samfunnsending». Professoren hadde mål om å få 400 følgere til kurset, der seminarer, kollokvier, forelesninger og prøver blir lagt ut gratis på

nett. Eliteuniversitetet Harvard vil de neste fem årene investere rundt 30 milliarder kroner i å utvikle det nye konseptet, og Krokans budskap er at norske universiteter må følge med på utviklingen. – Vi er ett av få land i verden som fortsatt tilbyr gratis utdanning. I tillegg er utdanningssystemet også en del av det distriktpolitiske virkemiddelapparatet. Ute i verden ser det helt annerledes ut, sier Krokan til Universitetsavisa.

FOTO: TRADINGACADEMY.COM /FLICKR

Oslos gullghettoer

GHETTO: Etter 1980 er det Oslo-borgerne med mest kulturell kapital som har klumpet seg sammen, slik at hovedstaden har blitt enda mer segregert. Dette viser studien til Jørn Ljunggren og Patrick Lie Andersen, fra henholdsvis UiO og forskningsinstituttet NOVA. De har gjort analyser av inntekts- og bosettingsmønsteret til Oslo-ungdommer i 1980, og i perioden mel-

lom 1993 og 2005. Det er først og fremst de aller rikeste som bor for seg selv og aldri omgås de fattigste i Oslos østlige bydeler, som følge av en overgang fra en sosialdemokratisk til en mer liberal boligpolitikk, viser forskerne. – De med lave inntekter kan jo ikke bestemme seg for å flytte vestover. Hvis vi vil gjøre noe med skillene i Oslo, mener vi at også de gyldne ghettoene bør få oppmerksomhet, sier Ljunggren til forskning.no.

Samtidsspøkelser

En tekst som har vært inspirasjon for Scanguilt, er Jacques Derridas *Marx' spøkelser* fra 1994. Boka spør hva marxismen kan brukes til etter kommunismens død.

– For Derrida står det klart at ting ikke er så enkelt, for det finnes flere typer marxisme. Selv etter murens fall vil det være mange «spøkelser» fra fortiden.

Poenget til Oxfeldt er at samtidsspøkelsene finnes på samme måte i Skandinavia, og de krever at vi retter opp i den «skyld» vi har begått.

– Vi lever isolert fra andre oppe i nord, men globaliseringen gjør det uunngåelig å se omverdenen. Fordi virkelighetene ofte er så forskjellig, føler vi en påtrengende skam. Dette kommer til uttrykk i kunst og kultur, sier prosjektlederen.

Å skape empati

Mens en av stipendiatene skal se på blant annet film, litteratur og kunstinntallasjoner, skal en annen ta for seg global skyld i skoleundervisningen. Her trekker Oxfeldt fram Operasjon Dagsverk og innsamlingsaksjoner som gode eksempler på den norske «dårlige samvittigheten».

Aftenpostens tv-serie *Sweatshop*, hvor ungdommer blir sendt til Kambodsja for å lære om klesproduksjonens baksider, er også aktuell.

– Her er det fokus på oss og dem, rik og fattig, innsikt og skyld. Setninger som «det går inn på meg, for hvem er jeg som sitter her og klager over at jeg må øve til matteprøve, mens det sitter folk nede i Kambodsja som jobber livet av seg» er «Scanguilt», sier Oxfeldt.

c.s.gundersen@universitas.no

Samtidsfortellinger med skyld og skam

■ **Bøker:** *Modellen* av Lars Saabye Christensen, *Et glass melk takk* av Herbjørg Wassmo, *Natten drømmer om dagen* av Ingvar Ambjørnsen, *Armand V.* av Dag Solstad, *Verdensreidderne* av Simon Stranger, *Nød* av Are Kalvø.

■ **Filmer:** *De andre* av Margreth Olin, *Upperdog* av Sara Johnsen, *De fem benspænd* av Lars von Trier, *Lilja Forever* og *Mammut* av Lukas Moodyson, *Schpaa og Tusen ganger god natt* av Erik Poppe, *Brødre* av Susanne Bier.

■ **Andre:** Skuespillet *Osv.* av Johan Harstad, tv-serien *Sweatshop* hos Aftenposten, samt den årlige TV-aksjonen – som i år vil samle inn penger til Kirkens Nødhjelp.

Grilletid: Albert Christian Alfiler er valgt til ny redaktør i Radio Nova. – Det sies at valgallmotet i Radio Nova er et av de hardeste jobbintervjuene man går på, noe som ikke er tull.

Skal gjøre Nova sosial

Flere arrangementer og mer personlig preg står på tapetet når Albert Christian Alfiler tar over som Radio Nova-redaktør.

Studentradio

tekst Ingrid Elise Gipling
foto Adrian Nielsen

Alfiler (27) ble forrige uke valgt til ny redaktør for studentenes lokalradio i Oslo. 1. juli står han klar til å overta ansvaret etter forrige Nova-sjef, Erlend Buflaten.

– Gratulerer med valgseier. Var det hard konkurranse?

– Det var en del grilling fra organisasjonen under intervjuet, og mange som kom med knalltøffe spørsmål. Det sies at valgallmotet i Radio Nova er et av de hardeste jobbintervjuene man går på, noe som ikke er tull, sier en fornøyd Alfiler til Universitas.

Vil forbli nisjeradio

– Da Erlend Buflaten ble redaktør i fjor, ønsket han å prioritere historieprogrammer, debatter og sport. Har du liknende ambisjoner?

– Vi er en nisjeradio, og det synes jeg vi skal fortsette å være. Det er samtidig viktig at det redaksjonelle innholdet oppleves som relevant for lytterne – som er studenter.

Alfiler er tydelig på at han vil lytte til journalistenes ønsker, og at radiokanalen skal være et inkluderende miljø med rom for alle til å sette sitt preg på den.

– Når det gjelder spesifikke programmer, ønsker ikke jeg som redaktør å tvinge gjennom pilotprogrammer hvis det ikke er noen andre som ønsker å lage programmet. Jeg vil gjerne inspirere og oppfordre journalistene til å komme med forslag til piloter de er motiverte til å lage. Om noen har veldig lyst til å lage et program om sjakk, for eksempel, så bør det være rom for det.

Flere arrangementer

I fjor høst ble det gjennomført en medieundersøkelse blant studentene i Oslo, som viste at bare 30 prosent av studentene hører på Radio Nova. Alfiler mener et viktig grep for å sanke flere lyttere vil være å bli mer synlig på arrangementsfronten.

– Selv om Radio Nova først og fremst er en radiokanal, kan vi også ta initiativ til debatter og andre sosiale sammenkomster.

i.e.gipling@universitas.no

anmelderredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

ANMELDELSER

Plater:

For lett å riste av seg

Oslobandet This Sect ble til i 2003. I løpet av fire år rakk de å spille inn hele tre EP-er og et livealbum, og de spilte en rekke konserter i Skandinavia.

De siste syv årene har det likevel vært lite å høre fra dem. *Shake The Curse* er This Sects første fulle album og består av ti akkurat passe fengende låter, deriblant en nyinnspilling av den gamle radiohiten «Party Like It's 1939» og en syv minutter lang power-ballade.

This Sect har ikke klart å finne opp verken seg selv eller kruttet på nytt. *Shake The Curse* er ikke noe dårlig album, men dette har man hørt før, og sekten klarer dessverre ikke å skille seg ut i jungelen av ambisiøse pop-punk-grupper. Musikalsk sett er det lite å utsette på, og det låter solid. Vokalist Gøran Karlsvik virker dog noe usikker i sin framføring, i det som framstår som et ellers tight ensemble. Den til tider monotone vokalen gjør at flere av låtene høres i overkant

Shake The Curse

Av: **This Sect**

Plateselskap: **Sect Appeal Records**

like ut. Det gjelder også den fengende singelen «Make Shit Shine». This Sect har likevel en tydelig definert sound og appellerer til både svorne fans og tilfeldige radiolyttere. Sounden er ikke unik, og det er heller ikke tekstene, som stort sett handler om livets store sirkel: fødsel, liv og død. Til tross for mangel på særegenhet passer dette temaet godt til This Sects angstfylte uttrykk.

Shake The Curse er kommersielt og P3-vennlig. Det duger også på et gjennomsnittlig ungdomsvorspiel, for det er lett å la seg fenge. Bandet har energi så det holder, men likevel blir albumet litt ensformig og platt. Det er aldri dårlig, men heller aldri mer enn helt greit.

Ingrid Elise Gipling
i.e.gipling@universitas.no

Når noe er for pent

Skal vi tro den nye plata til sangpedagog og Norges Musikkhøgskoleutdannede Lena Nymark, er det ironisk nok den minst typiske låta hennes som har gjort henne mest kjent. Den gitartunge poplåta «It's up to you», som er andrespor på Nymarks debutplate, føres fram av et bluesrock-driv som fin kontrast til hennes langt lysere stemme. På resten av plata strekker låtene seg lenger inn under jazz-sjangeren, som blir mindre forutsigbart og mer spennende.

For selv om drivet i hitsingelen er tøft, svinger det mer når tøylen på musikantene blir løsere, på låter som «Sola Mi» og «Waiting» – med svevende, nydelige orgelpartier av Andreas Ulvo og en langt mer frittspillende trommeslager i Martin Langlie. Det er ingen tvil om at dette er skolerte musikere til beinet. Det er samspilt, det svinger, og det høres uanstrengt ut.

Men det skolerte og polerte har

Beautiful Silence

Av: **Lena Nymark**

Plateselskap: **Grappa**

også en kjip side. Det blir kjedelig hvis det ikke vil noe. Flere av Nymarks tekster er repetitive, og man kan spørre seg om hun virkelig har et budskap utover det musikalske. Stemmen hennes er både nydelig, trygg, ren og allsidig. Det er pent og pyntelig, men vokalen blir som et eget instrument og blir langt mer troverdig som melodiskaper enn som meningsbærer.

Nå er det heller ikke Joni Mitchell eller Bob Dylan Nymark minner om. Grappa hun har med seg, ligner mer en oppjazzaversjon av norske D'Sound – en godt utdannet gjeng musikanter med teft for hva øret liker. Men når musikken ikke vil mer, blir den fort et stemningsskappende supplement heller enn et selvstendig kunstverk.

Are W. Sandvik
arews@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Das Kapital
10.30: DUO
11.00: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie (til 13.00)
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: O & Jo Show
24.00: Fri Form Radio

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Sirkus
12.00: Snakker ikke norsk
Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur

10.00: Tekstbehandlingsprogrammet
11.00: Historietimen
11.30: Emneknaggen
12.00: Onsdagsdebatten (til 13.00)
19.00: Kveggels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
24.00: Fri Form Radio
Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym

08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab (til 13.00)
Fredag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank (til 13.00)
19.00: Nova Nedstrippa

20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Nova X
23.00: XO HIPHOP
Søndag
07.00: Jazzonen
08.00: Gorilla
09.00: Trigger
10.00: DOKUNOVA
10.30: Radio Folkefest (til 11.00)
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

Teater:

FOTO: STEPHEN HUTTON

Passe underholdende: Irene Kittelsen er underholdende, men til tider litt i overkant folkehøyskoleaktig, mener vår anmelder.

Mer Chat Noir enn National

Norges dramaspirer gir håp om fremtiden, men Irene Kittelsen later ikke til å gi dem tilstrekkelig med utfordring.

Norges skuespillerfremtid hviler på deres unge skuldre, og avgangsforestillingen på Teaterhøgskolen er siste mulighet til å få vist seg fram før de skal ut og krige om roller i en tøff bransje.

Irene Kittelsen er skrevet spesielt for anledningen av dramatiker og professor Jesper Halle. Stykket følger åtte venner på leting etter Irene – gjengens bindeledd, som på mystisk vis har forsvunnet. Gjennom en rekke tilbakeblikk, der skuespillerne bytter på rollen som Irene, graves dramatiske ledetråder fram fra hukommelsen. Alt fra romantisk soloppgang i Portugal til knisete rølpefester fører dem nærmere Irenes skjebne.

Handlingen er isolert sett gripende, og det er ingen tvil om at skuespillerne har talent. Dette er mennesker som mestrer og elsker sitt fag, men likevel minner noen av scenene om en slags subtil folkehøgskolerevy. De bryter flere ganger ut i samstemt dans til sangen «Happy» av Pharrel Willams og noen av karakterene virker stereotypiske og hule.

Irene Kittelsen

Av: **Jesper Halle**

Med: **Avgangsstudentene på bachelorstudiet ved Teaterhøgskolen**

Om ikke utelukkende blir Irene Kittelsen til tider mer *Chat Noir* enn *National*. Kunsten å underholde skal ikke kimses av, men man føler likevel at de holder seg innenfor et nokså komfortabelt spillerom ved denne formen. Det utelukker således det helt spektakulære.

Selv om ingen av de åtte avgangsstudentene skiller seg ut i mengden, hviler Norges teaterutsikter likevel på trygge skuldre. Nivået er jevnt over høyt, og flere av dem har potensiale til å bli gjengangere på norske scener og skjærer i fremtiden. Tatt i betraktning at mye av Irene

Kittelsen foregår i budugget tilstand, er det ei heller umulig at vi har sett den neste Jeppe på bjerget på Teaterhøgskolen denne mandagskvelden.

Fredrik Scholze
anmeldelser@universitas.no

Eksamen

Hva: Skippertak

Hvor: Lesesalen

Fredrik Scholze, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Les, les, les din bok

Eksamenstiden slipper ikke taket før du ligger der som en halvdød haug med nerver. Da er det godt det finnes noe kalt skippertak. Når du tenker «hvorfor begynner jeg aldri å lese tidligere?», er fenomenet en reddende engel. Ved å rendyrke teknikken gjennom årenes løp, ved å omfavne den som en gammel, litt slitsom venn, har

den sågar blitt en aldri så liten spesialitet. Sett deg til rette med sjokolade, kaffe og matpakke og gjør det til en litt selv-sadistisk leselek – litt mer, litt lengre – så vil det bære frukter som A-ppelsin og B-anan. Ps. Anbefales for øvrig å lese kontinuerlig, men det er litt sent nå...

Fotball-VM

Hvor: På TV

Når: 12. juni – 13. juli

Benedicte Tobiassen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Feberfantasier

I mange måneder har du sett fram til de deilige, rolige sommerkveldene. Og jammen er de ikke rett rundt hjørnet. Endelig skal du skravle med venner over ei flaske vin og spise kveldsmat i parken med kjæresten. Champions League er over og tipeligaen tar ferie. Åh, som du elsker sommeren. NEI, HVA ER DET DU

DRIVER MED? SKYT! YESS! Idyllen er brutt. Typen din melder flytting til bestekompiisen og den idrettsfrelste venninna di benker seg foran tv-en. Det er starten på en måned fylt med glede, sinne, rop, entusiasme og tårer. Du er herved advart. Lær deg å like det, eller røm til fjells.

Kulturkveld:

Behagelig bakrus

Påfyll#6

Hvor: Café Mir

Hvem: Henrik Gjøen, Martin Beyer-Olsen, Lars Berrum

«Føkk 18. mai og føkk sommer'n», sier konferansier Adam Tumidajewicz til de rundt 30 folka som har benket seg rundt bordene på Mir. Det er søndag kveld og tid for det månedlige arrangementet *Påfyll*. Mens resten av Oslo slanger seg i parken, koser med gresset og pleier minnene fra grunnlovsjubileet dagen før, har noen valgt å ta turen for å få med seg et aldri så lite kulturelt opplegg.

Påfyll er delvis i regi av ildsjeler som Tumidajewicz, og delvis støttet av Miljøpartiet De Grønne. Selv om det er både dikt og frijazz på menyen, er det stand-upen

som får – og tar – mest fokus. Store navn som Martin Beyer Olsen, Lars Berrum og stjerne-skuddet Henrik Gjøen er med. Sistnevnte åpner showet med et frekt repertoar bestående av Tinder-observasjoner, bade-trend og pornohistorier. Gjøen leverer vitser med en deilig og avslappet letthet, og det er særlig den siste historien, om en pornofilm han så, og at han ble grepet av handlingen som fortsatte å utspille seg etter at sexen var over, som virkelig får publikum til å knekke sammen av latter. «Jeg satt igjen med så mange spørsmål, og sjekker daglig om det har kommet en oppfølger».

Selv om kvelden egentlig kunne endt etter tre solide stand-up-innslag, velger *Påfyll* å fortsette. Jean Kavanagh

FOTO: ØVIND AUKRUST

Dagen derpå: Selv om det er både dikt og frijazz på menyen er det stand-upen som får, og tar, mest fokus. Henrik Gjøen åpner showet med et frekt repertoar bestående av Tinder-observasjoner, bade-trend og pornohistorier.

leser noe svulstige dikt fra sin nye utgivelse *Other Places*, men når frijazzduoen «Klima: for liket» entrer scenen, skjer det en dreining i retning av en noe litt mer intern MDG-kveld. Hallvard Surlien og Lage Nøst er nok litt for gode bekjente av publikum, og det føles nesten som å overvære underholdningen på et privat julebord når de

«tøyse-impriovserer» fram låter som handler om klima, mens publikum fniser.

Til tross for labert 18.mai-oppmøte er *Påfyll* et helt kurant og avslappet alternativ på en søndag der du helst vil slippe å ta stilling de store spørsmålene.

Vilde Sagstad Imeland
anmeldelser@universitas.no

Kor:

FOTO: PRIVAT

Birkelunden mannskor

Hva: Kor

Hvem: Diverse oslogutter og -menn

Hvor: Birkelunden på 17.mai.

Birkelunden er, til tross for strålende sol, rimelig folketom tidlig på 17. mai-ettermiddagen. Men i løpet av den lille halvtimen før

parkens eget mannskor entrer paviljongen for tredje år på rad, stimler det sammen et betydelig antall mennesker i sin fineste stas. Alle er de kommet for å overvære konserten med de «unge, kjekke og lovende menn i Oslo», som de nokså søtt, eller nokså cocky kaller seg selv.

Koret er ledet av dirigent Knut Kristian

◀ **Storsjarmører:** I bunad, dress og med cavaflaskene under armen har Birkelunden mannskor sjarmert publikum i senk før første strofe er et faktum.

Mohn, og de *er* så klart flotte der de står – som både nåtid og fremtid i norsk kormusikk. I bunad, dress og med cavaflasker under armen har de sjarmert publikum i senk allerede før de rekker å stemme i Edvard Griegs «Sangerhilsen» og sprette flaskekorkene.

Helakustisk a capella utekonsert gjør ikke akkurat lyden noen tjeneste, og minikonserten tar derfor ikke *helt* av lydmessig. Mye av det som kunne vært en mektig opplevelse, drukner rett og slett i 17. mai-støy fra ting, dyr og personer. Samtidig er det spontane mye av greia, og det er tvisomt om opplegget hadde vært like sjarmerende om mannskokret hadde vært flankert av digre høyttalere og lydtekniker. I bytte mot prima lyd får publikum en upåklagelig stemning, og koret er på sitt desidert beste når de virkelig drar på, som «Klingom Brøder» av Wetterling – det desidert beste nummeret i løpet av konserten.

Dessverre er det hele over akkurat i det det begynner å ta av. Det er på én måte forståelig, ettersom koret skal spasere ned til Olaf Ryes plass for å gjøre hele showet om igjen. Det er imponerende å legge ut på en Grünerløkka-turné, men for de oppmøtte i Birkelunden føles det trist å måtte vinke farvel til «kjekke, unge og lovende menn» etter bare drøye femten-tjue minutter.

Vilde Sagstad Imeland
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender

Onsdag 21. mai

Vin&Vinyl: har gleden av å kunne presentere Kristopher Schau. Schau har tidligere gjestet dem med temaer som «Surt, grisete og religiøst» og «Plater kjøpt under parolen 'Hæ, hva faen?'», så det er bare å glede seg og vente i spenning på hvilke godbiter han har med fra vinylsamlingen denne gangen. **Biblioteket på Chateau Neuf, 20.00**

Fredag 23. mai

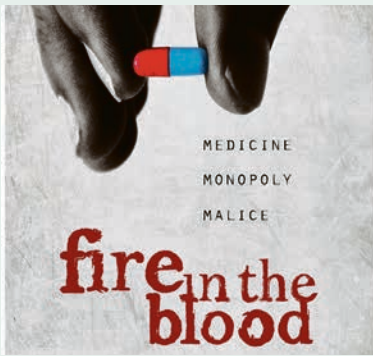
Avgangsutstillingen: Avgangselevene på masterprogrammet i billedkunst ved Kunsthøgskolen i Oslo stiller ut sine verker. Utstillingen står til 8. juni. **Kunsternes hus, 19.00**

Lørdag 24. mai

UiO-festivalen: I fjor kom det 6000 til Universitetet i Oslo på Blindern for å høre og oppleve innslag fra forskningens verden. I år gjentar de suksessen. UiO-festivalen omfatter debatter, konserter, foredrag, fotoutstilling, barneuniversitet, stands og servering. **Blindern campus, 12.00**

Søndag 25. mai

Vårtreff på botanisk hage: Opptatt av planter? Denne søndagen er det vårtreff i Botanisk hage. Det vil være plantesalg, omvisning, presentasjoner av planteforeninger og lignende. **Botanisk hage, 10.00**

Film og debatt: Litteraturhuset inviterer til visning av *Fire in the blood* og påfølgende debatt på søndag.

Søndag 25. mai

Film og debatt: Hepatitt C er spådd å bli den neste store folkehelsekrisen etter HIV/AIDS. Mange legemiddelfirmaer ønsker å tilby sine medisiner til store pengesummer. Først vises filmen «Fire in the blood», så blir det paneldebatt. Tema for debatten er: Lar vi legemiddelindustrien sette prisen på et liv? **Nedjma på Litteraturhuset, 18.00**

Tirsdag 27. mai

Kunstarrangement: «+++» er et kunstarrangement i foajeen på Black Box Teater. Hundre kvadratmeter foajé, med en takhøyde på seks meter og en utømmelig bar, skal i løpet av tre kvelder denne våren fylles med billedkunst, litteratur, video, konserter, dans, fanziner, performance og teater. **Black Box Teater, 19.00**

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: **universitas@universitas.no**

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Demokratisk regelrytteri

Da UiO-prorektor trakk seg, skulle det egentlig skrives ut nyvalg både for rektor og prorektor. Det var det ikke så farlig med, mente rektor Ole Petter Ottersen.

Han var ny-lig i Russland for å «styrke de akademiske båndene» øst-over. Kilder tett på rek-toren sier at han underveis i styremøtet hvor det ble klart at prorektor trakk seg, hadde mange telefonpauser ,og at de bestemt hørte ham si «dasvidanja».

– Mine nye akademiske kontakter mente det var fullt forsvarlig å fravike valgreglementet bare denne ene gangen, sier Ottersen.

Ærlig kommunikasjon

BI-rektor Tom Colbjørnsen forteller at skolen «er i re-nommébran-sjen. Der er skolerangeringer og akkre-diteringer ho-vedpilarene.»

Flere BI-studenter Ad notam har vært i kontakt med, er glade for Colbjørn-sens presise-ring, så slipper de lenger å leve i den villfa-relsen at BI primært er en utdanningsinstitusjon som har studenter utdannelse som viktigste oppgave.

Verden er urettferdig

Privatskolene tar mer og mer i skolepenger fra studentene samtidig som de ansattes lønninger øker.

– Det er urettferdig, sier BI-studentleder Es-pen Gekko d.y.

Han reagerer på at staten ikke vil gi de som går på pri-vatskole, høyere sti-pend enn de som går på offentlig skole.

– Vi har kanskje mer penger i fami-lien, og vi kommer til å tjene mer når vi er ferdige enn for ek-sempel lærere og sy-kepleiere, men det er

urettferdig at vi skal bruke av våre egne penger bare fordi vi har lyst til å studere noe kun fordi vi kan bli rike av det.

Eivind Trædal beærer Ad notam med en kronikk

For noen dager siden samlet jeg meg for å lage en kronikk for Universitas. Det var ikke lett, for jeg er ganske opptatt fordi jeg er så ettertraktet som meningsbærer.

Jeg fikk i alle fall skrevet en kronikk som, om jeg får si det selv, tok pulsen på alt i Norge i dag. Jeg fikk inn flere stikk mot kommen-tarfeltmafiaen, som ikke skjønner at ytringsfrihet egent-lig er så bra som jeg gjør, og det er helt HØL I HUE. Jeg la

meg på en ironisk tone, for det er mye kulere enn å være oppriktig. Men det er det vel ikke lov til å si i dette landet.

Vi spør

av Petter Fløttum

Professorvernforbundet: Kristian Gundersen mener professorer bør ha sterkere stillingsvern enn andre. Når man har så mange meninger som han har, kan man ikke risikere å bli sparket i hytt og gevær.

Heimevernshelten

Kristian Gundersen mener NSO-Rydje må tåle motbør når han sier noe så ekstremt som «svekket stillingsvern». Vi puttet en mynt på professoren, og lot det stå til.

– Kristian Gundersen, du er mildt sagt ikke enig med Ola Rydjes for-slag om å svekke stillingsvernet i akademia. Hva er problemet?

– Argumentasjonen henger ikke på greip. Han sier han skal gjøre noe med likestillingen, men ikke hvordan. Da må han i det minste si mannlige professorer. Det er mange grunner til at professorer bør ha et sterkere stillingsvern, det handler om akademisk frihet. Hvis vernet svekkes, vil professorer med upopulære meninger gå først.

– Er du redd for å miste jobben om stillingsvernet svekkes?

– At jeg skal miste jobben? Jeg har jo sterke meninger i offentlig-heten, og det kan jo godt hende mange vil bli kvitt meg.

– NSO-lederen sitter selv i ett år av gangen og er ganske vernet. Bør det bli lettere å sparke studentledere?

– Nei, vi skal ta dem med argu-menter, ikke ved å sparke dem.

– På Twitter kaller du dette en generasjonskamp og kjønnskamp. Er dette saken som endelig får eldre, mannlige professorer til å kreve sin rett?

– Nei, det ... er et spørsmål med så mange premisser at jeg vanske-lig kan svare på det! Eldre, mann-lige professorer gjør faktisk en god jobb de også.

– Du twitret at «Studentleder vil massesparke professorer, for å gi plass til yngre kvinner». Beskylder du Rydje for å utnytte sin stilling

for å få seg noe?

– Nei, men jeg tror ikke han har tenkt gjennom saken.

– Men du twitret til Rydje at han er «fryktelig naiv», mener han du er litt unyansert. Er du unyansert, Gundersen?

– Det må du nesten spørre an-dre om, jeg sier det jeg mener. Når Rydje kommer med slike ekstreme uttalelser må han finne seg i å bli motsagt. Skal du spørre meg om jeg vil vurdere min stilling nå, da?

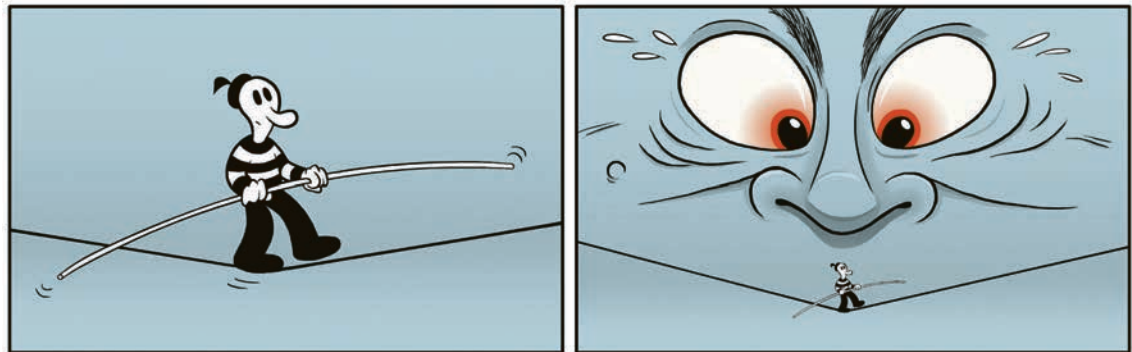
– Jeg skulle spørre deg om du vil vurdere ditt stillingsvern...

– Nei.

petter.flottum@universitas.no

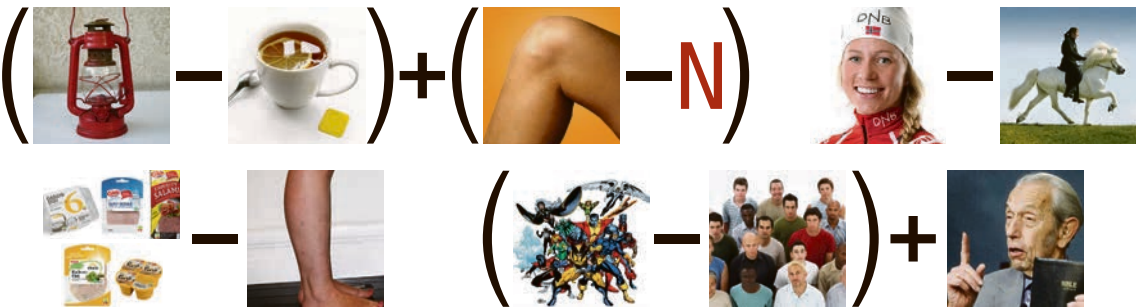
Panto

av Thomas Sørlie Hansen

Rebus

av Håkon Sukuvara

HINT: Snart ferie! Send svar til arews@universitas.no.
FORRIGE UKES LØSNING: «200 år med grunnlov er jamen flott». Det skjønte pbirdie og Hege. Gratulerer!

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten
Juniororgesmestre i quiz

- Hva heter lederen for det indiske folkepartiet Bharatiya Janata Party, som blir landets neste statsminister?
- Hva heter fotballspilleren fra Time kommune som blant annet har spilt for Bryne, West Ham, Brann, Viking og Rapid Wien?
- I forrige uke var det en tragisk gruve-ulykke vest i Tyrkia. Hva heter byen der gruen ligger?
- Hvilke to land ligger på øya Hispaniola?
- Hvem er eneste norske representant i årets utgave av sykkel-rittet Giro d'Italia?
- Hvilken statsleder mottok Nobels litteraturpris i 1953?
- Hvordan er slektsforholdet mellom Kong Harald V og Dron-ning Margrethe II av Danmark?
- Hva er navnet på de fire særnorske hesterasene?
- Hva heter Patti Smiths legendariske album fra 1975?
- Märtha og Ari skal flytte hjem igjen til Norge. Hva heter deres tre barn?

FOTO: HAXXA / WIKI COMMONS

- Narendra Modi
- Ragnarvald Soma
- Soma
- Den dominikanske republikk og Haiti
- Edvald Boasson Hagen
- Winston Churchill
- De er tremenninger
- Delehest, nordlandshest/nynghest, fjordhest og norsk kaldblodstraver
- Horses
- Maud Angelica, Leah Isadora og Emma Tallulah